

TRIPUNE

A portrait of Dennis de Jong, a middle-aged man with short grey hair and glasses, wearing a dark grey suit, a light blue shirt, and a red patterned tie. He is standing in front of a wall with peeling paint in shades of blue, yellow, and red. The background is slightly out of focus.

Jaargang 45 • nr. 5

Nieuwsblad van de SP • € 1.75

Dennis de Jong, lijsttrekker Europa
“Stel de mens centraal”

Essent: De eerste slag geslagen

CRISIS GEEN EXCUUS TIPS VAN HET ADVOCATENCOLLECTIEF

Het komt wel goed met de WW. Zegt de werkgever. Je oude vakantiedagen vervallen. Zegt de werkgever. Maar wist u dat niet de werkgever, maar het UWV over WW-rechten beslist? En dat de verjaringstermijn van vakantiedagen vijf jaar bedraagt? "Veel mensen zijn slecht op de hoogte van hun rechten als het gaat om arbeid, ontslag en WW", zegt mr. Jean-Louis van Os van het Tilburgse AdvocatenCollectief. En juist in deze tijd is dat maar al te vaak een gemis. "Veel werkgevers grijpen de kredietcrisis aan om personeel te lozen of om verslechtingen in de arbeidsvoorwaarden door te voeren. Vaak is dat niet rechtmatig", aldus Van Os. Omdat het AdvocatenCollectief op het spreekuur overspoeld werd met vragen, is de actiefolder 'Arbeid en ontslag' uitgebracht, met stellingen en tips. Die vormen een handvat voor verweer tegen al te rigoureuze maatregelen van werkgevers die het minder nauw nemen met de rechten van werknemers.

De actiefolder is te vinden op:
www.advocatencollectieftilburg.nl/

Voor meer informatie:
info@advocatencollectieftilburg.nl
(013) 463 63 95

COLOFON

**UITGAVE VAN
DE SOCIALISTISCHE PARTIJ (SP)**
verschijnt 11 maal per jaar

ABONNEMENT
€ 5,00 per kwartaal (machtiging) of
€ 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de Tribune gratis.

REDACTIE
Jola van Dijk, Rob Janssen,
Daniël de Jongh

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:
Loraine Bodewes, Maja Haanskorf,
Menno Janssen, Ronald Kennedy,
Suzanne van de Kerk, Karen Veldkamp,
Christine de Vos, Rob Voss

VORMGEVING
Antoni Gracia
Robert de Klerk
Gonnie Sluijs

ILLUSTRATIES
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

SP ALGEMEEN
T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
E sp@sp.nl
I www.sp.nl

**LEDEN- EN
ABONNEMENTENADMINISTRATIE**
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 40
F (010) 243 55 67
E administratie@sp.nl

REDACTIE TRIBUNE
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 42
F (010) 243 55 66
E tribune@sp.nl

**DE TRIBUNE IN
GESPROKEN FORM**
Belangstellenden voor de Tribune op
cd kunnen contact opnemen met de
SP-administratie.

DE TRIBUNE OP INTERNET
www.sp.nl/nieuws/tribune

COVER
Foto: Peter Hilz / Hollandse Hoogte

IN DIT NUMMER:

Essent

6

“Brabant debatteerde én stemde op argumenten”

Sharon Gesthuizen

12

“Ik heb creativiteit nodig”

Oorlogsveteranen

24

“Er moet recht op respect zijn”

EN VERDER...

- 4 Fotoreportage: Wrange nostalgie in Rotterdam
- 16 Europa: “Minder Brussel is beter dan hopen op een socialer Brussel”
- 20 Wijkgebonden reïntegratie: “Het lijkt soms wel archeologie”
- 23 Kilometerheffing: “In de toekomst zal iedereen afhaken”
- 26 LinksVoor: Pol van Rijn is pas 14

8 Nieuws 27 Gespot 28 Prikbord 29 Uitgelicht 30 Theo 31 Puzzel

Stemmen

‘In principe maakt de besluitvorming geen referendum mogelijk. Bovendien zijn we niet zo happig op referenda. Die zijn niet zo succesvol gebleken.’ Met deze woorden probeerde gemeenteraadslid Bart Beerlage van de PvdA onlangs zijn partijgenoot (en mijn wijkgenoot) Peter Tol af te serveren. Tol wilde een referendum over de Belle van Zuylen, Utrechts meest opzienbarende bouwplan sinds de Dom. Eeuwenlang het hoogste punt van Utrecht (112 meter), maar daar moet verandering in komen, vindt het stadsbestuur. Dus dromen projectontwikkelaars ervan het hoogste gebouw van Utrecht te mogen bouwen. Sterker nog: dan ook maar meteen de hoogste wolvenkrabber van Nederland. De Belle van Zuylen, een prestige-object van 262 meter hoog, met een onder- en bovenkant van 100 meter breed. Oh, wat zou ik graag tegen dat monstrem willen stemmen.

Maar dat hoeft niet, vindt de gemeente. De meeste Utrechters zijn sowieso voor, óf het interesseert ze niet, hoorde ik op de radio. Aha. In 2002 was er een voorgekookt referendum over het stationsgebied, waarbij flink blanco werd gestemd. In 2005 verwierpen de tegendraadse Utrechters én het Europees Grondwetsvoorstel, én de extra koopzondagen. In 2007 kwamen ze hun bed niet eens uit voor een keuze tussen twee bijna identieke burgemeesters. Referenda zijn in Utrecht niet zo succesvol gebleken? Is dat gebrek aan interesse bij de burgers? Of gebrek aan interesse *in* de burgers? Voorlopig dus geen referendum meer, maar aan de Europese verkiezingen mogen we gelukkig nog wel meedoen. Hoewel ook daarover vaak wordt beweerd dat het ‘de burger’ niet interesseert. Ik geloof er niets van, en hoop dat er weer massaal tegendraads wordt gestemd. Succes, Dennis!

Namens de redactie: Daniël de Jongh

Nostalgisch Crooswijk

De GKV, noemen Rotterdammers Jan en Nel de Groot hun uitzicht: de Grote Kale Vlakte. Als laatste bewoners van het voormalige Klein Trapezium in Nieuw Crooswijk wisten ze de sloop lang tegen te houden.

Toch moesten ze eruit, want er ging gebouwd worden. Nu kijken ze al anderhalf jaar uit op de GKV, waar zo'n 800 betaalbare woningen zijn gesloopt.

De animo voor nog te bouwen, duurdere koopwoningen blijkt minder groot dan de gemeente en projectontwikkelaars hadden verwacht. De kredietcrisis maakt de vooruitzichten er niet gunstiger op.

De bouw ligt stil.

De Federatie Bewonerscomités Nieuw Crooswijk (FBNC), die zich van meet af aan heeft verzet tegen de 'nodeloos grootschalige sloopplannen', is nu met de deelgemeente overeengekomen dat zolang er niet gebouwd wordt ook verdere sloop wordt stilgelegd.

Projectontwikkelaar OCNC, uitvoerder van de megalomane 'stadsvernieuwing', heeft inmiddels bij de gemeente aangeklopt om miljoenensteun. De SP Rotterdam wil dat er dan wel snel gebouwd gaat worden, en dat het plan voor verdere grootschalige sloop en dure koopwoningen drastisch wordt herzien. Wrang genoeg probeert OCNC kopers voor de nieuwbouw te lokken met een reclamecampagne die Nieuw Crooswijk typeert als een 'nostalgische wijk'.

Foto's Menno Janssen

Tekst Daniël de Jongh

Essent: de eerste slag geslagen

Maandenlang actievoeren onder het motto 'Ze zijn Nuts' mondde vorige maand uit in twee cruciale Statendebatten. Eerst werd in Limburg en vervolgens in Noord-Brabant gestemd over de verkoop van de Essent-aandelen aan het Duitse RWE.

Of meneer of mevrouw de volksvertegenwoordiger maar even in de spiegel wil kijken. Daartoe roept de actievoerende SP'er Andy Dijkstra de Limburgse Statenleden op, vlak voor de vergadering over de verkoop van Essent-aandelen op 17 april. Partijgenoten vormen een lange rode haag naar de Statenzaal van het Maastrichtse Gouvernement. Dijkstra houdt de passerende politici de spreekwoordelijke spiegel voor. De een heeft daar geen moeite mee, maar anderen kijken klaarblijkelijk liever niet in de spiegel. SP-fractievoorzitter Thijs Coppus bijt het spits in het debat af. Meteen stelt hij helder waar het om draait: "Wil je als overheid koers geven aan energievoorziening of niet?" Maar de meeste andere partijen omzeilen die cruciale vraag. De discussie wordt veelal gedomineerd door bespiegelingen over technische complicaties bij gesplitste energiebedrijven en partijpolitieke verwijten over consistentie in Kamer en Staten. Coppus probeert het bij gedeputeerde Hessels (CDA). "Ja," antwoordt deze, "energieproductie en -levering zijn inderdaad een publiek belang. Maar dat

SP-actievoerders en gedeputeerde Hessels

wil niet zeggen dat ze in publieke handen moeten zijn." En zo wordt al snel duidelijk dat de kaarten geschud zijn. De coalitiepartijen (CDA, PvdA en eenmans-pion PNL) zijn en blijven voor verkoop; de voltallige oppositie is tegen. Inclusief de VVD. Maar toch hangt er een voelbare spanning in de zaal. Er wordt namelijk gefluisterd dat ook de VVD in Noord-Brabant, waar het Essent-debat een week later plaatsvindt, 'om' en dus tegen is. En dat zou betekenen dat de hele deal niet doorgaat. Noord-Brabant heeft namelijk 31 procent van de aandelen in handen en RWE wil minimaal 80 procent.

En dan, na bijna drie uur debatteren, toert gedeputeerde Hessels ineens een grote envelop tevoorschijn. Zojuist gebracht door een koerier. Afzender: RWE. Volgens Hessels gaat het om belangrijke informatie over hoe hoog de Duitse energiereus het thema duurzaamheid wel niet in het vaandel heeft staan. Plechtig leest hij de inhoudsopgave van de stukken voor. In het Engels nota bene. In een oogwenk staat de complete oppositie voor de interruptie-

De Europese godfather Verhofstadt dreigt

De oud-premier van België, de liberaal Guy Verhofstadt, dreigt. In zijn ogen hebben de Europeanen de keuze tussen óf kiezen voor een superstaat Europa, óf voor nationalisme. Waar hij dan onmiddellijk aan toevoegt: “En u weet wat het nationalisme met Europa gedaan heeft. Het heeft ons een gruwelijke eeuw opgeleverd met miljoenen doden.”

Aan de vrucht kan men de boom herkennen. Wat wil Verhofstadt, wat zijn de vruchten van zijn denken? Hij wil dat er een Europese belasting komt, bijvoorbeeld tien procent van wat we nu aan belasting betalen. Hij wil één Europese staat die het kan opnemen tegen de VS, China en India; mét een president en een minister van Buitenlandse Zaken én een Europees leger natuurlijk. Hij wil dat Europa obligaties gaat uitgeven. Er moet een Europese *bad bank* komen die op kosten van de belastingbetaler de giftige hypotheek gaat overnemen van de banken.

Wie is deze Verhofstadt? Hij staat bekend als *mister Europe* vanwege zijn weerzin tegen de nationale staten en zijn wens te komen tot één Europese superstaat. Tot de vorige verkiezingen was hij premier van België. Hij heeft de Walen en Vlamingen niet kunnen verenigen. Integendeel. Bij zijn aftreden liet hij zijn land tot op het bot verdeeld en in verwarring achter. De vorming van een regering bleek maandenlang onmogelijk. Maar bovenal is hij een liberaal. Dat verklaart voor een deel waarom hij zo vóór een federaal Europa is. Immers, de EU is de dictator van het neoliberalisme.

Zelfs nu, midden in de financiële en economische crisis, kan hij geen enkel woord van zelfkritiek over zijn lippen krijgen. Geen woord over de ellende als gevolg van de mede door hem bepleite deregulering van de financiële markten, geen woord over de hebzucht van de top die hij steeds verdedigd heeft, geen woord over de noodzaak van een alternatief voor dit systeem. Hij volstaat met te zeggen: “Er is geen alternatief.” Deze man, die het als premier aan de moed ontbrak om over de Europese Grondwet een referendum uit te schrijven, heeft naast de verwijzing naar WO I en II, nog een ander dreigement op zak. “We worden als Japan. Zonder één Europa zullen ook wij slachtoffer worden van stagnatie”, aldus Verhofstadt onlangs in het tv-programma Buitenhof.

Verhofstadt is voorstander van, zoals hij dat eufemistisch uitdrukt, de ‘open’ samenleving. Open betekent hier in werkelijkheid vrij van regels, vrij baan voor de bovenliggende macht, het kapitaal. De overgrote meerderheid van de Nederlandse politiek steunt het standpunt van Verhofstadt. Maar wat we nodig hebben is regulering. We hebben wetten en regels nodig om de hebzucht aan de top te beteugelen, om het recht van elk individu op een menswaardig bestaan te kunnen garanderen en om het algemeen belang veilig te stellen.

Dus op 4 juni: SP! Vóór minder Brussel.

Jan Marijnissen

microfoon. Wat dat nou weer voor gang van zaken is, willen ze weten. En of ze die stukken misschien mogen inzien. Nee, mag niet. De stukken zijn geheim, meldt Hessels. Tja... Uiteindelijk stemmen 27 van de 47 Limburgse Statenleden voor verkoop.

“Dit is het begin van een nieuwe koers voor Nederland”

Hoe anders gaat het er een week later in Den Bosch aan toe, waar Provinciale Staten van Noord-Brabant een messcherp, elf uur durend debat voeren. “Het was echt een debat op argumenten”, blikt SP-fractievoorzitter Nico Heijmans terug. Niet dankzij het college, vindt Heijmans. “Het college bleef 11 uur lang dezelfde riedel herhalen: ‘We moeten verkopen, omdat we nou eenmaal moeten verkopen.’ ‘Schaalvergroting is nodig, omdat het nou eenmaal nodig is.’ Maar gaandeweg zag je bij andere fracties de twijfel over RWE als milieuvriendelijk bedrijf toenemen. Interessant was ook dat de VVD-woordvoerder dezelfde analyse had als de SP: energie en water zijn nutsvoorzieningen, schaalvergroting en privatisering leiden niet tot het heil dat er maar al te vaak aan wordt toegedicht. Het doet me goed dat de Staten op argumenten gedebatteerd, maar ook gestémd hebben”, aldus Heijmans, refererend aan het feit dat 28 Statenleden tegen de verkoop stemden. Het aantal voor-stemmers bedroeg 26.

Van de 11 VVD’ers stemden er 7 tegen en ook de PvdA was verdeeld (4 voor en 4 tegen). Wel liet het college na afloop weten de Essent-aandelen ondanks het Statenoordeel wellicht toch te verkopen. Die beslissing is aangekondigd voor 12 mei, enkele dagen na het ter perse gaan van deze Tribune. Nico Heijmans, een week voor het GS-besluit: “Ik ga ervan uit, dat het college een democratisch genomen Statenoordeel respecteert. In het verleden hebben Gedeputeerde Staten gesteld, dat de verkoop geen onomkeerbaar proces is. Als ze nu toch zouden verkopen, zou dat betekenen dat ze de kluit belazerd hebben. En dan zijn ze nog niet van ons af. Een motie van wantrouwen is dan nog maar het begin.”

De SP-campagne ‘Ze zijn Nuts’ noemt Heijmans: “Een perfecte combinatie van binnen- en buitenparlementaire actie: inhoudelijke argumenten en de publieke opinie hebben elkaar hier optimaal versterkt.”

Ook Agnes Kant is verheugd: “Dit is het begin van een nieuwe koers voor Nederland, een einde aan de vermarkting van publieke taken. Ik roep de aandeelhouders van NUON en Eneco op het voorbeeld van Noord-Brabant te volgen en het publieke belang voorop te zetten, in plaats van de eurotekens van het snelle gewin.”

Tekst Rob Janssen
Foto Loraine Bodewes

Nagekomen bericht

Op 7 mei stemden Provinciale Staten van Overijssel voor verkoop van de Essent-aandelen. De stemverhouding in Zwolle: 33 voor en 13 tegen. (red.)

Auto op doktersrecept

Minstens vijf ministers zijn er medisch dusdanig aan toe dat ze zich in een Audi A8 moeten laten vervoeren. Dat blijkt uit onderzoek van weekblad Elsevier. Voor hen volstaan de 'goedgekeurde dienstauto's' (een Audi A6, Volvo S80 of Mercedes E200) simpelweg niet. Met een doktersbriefje in de hand mogen ze zich laten chauffeurs in een Audi A8, die met 90 duizend euro bijna twee keer zoveel kost als de gangbare modellen. "Het wordt een rage", verzuchten medewerkers van de bewindslieden in Elsevier. De bewindslieden hebben uiteenlopende redenen om van uitzonderingsregels gebruik te maken. Verkeersminister Camile Eurlings zou te lang zijn voor de A6, ministers Maria van der Hoeven en Guusje Ter Horst kregen lichamelijke klachten en na alle commotie rond haar A6 zonder roetfilter voelde landbouwminister Gerda Verburg zich wel genooddaakt over te stappen naar de peperdure A8. En Eimert van Middelkoop zou als defensie-minister verplicht zijn in een gepantserde A8 te rijden.

Foto: Jean Scheijen / sxc.hu

Hebbedingetje

Kijken, kijken, kopen?

"Onder de PvdA wordt er niet één JSF gekocht. Voor die 6 miljard kunnen we alle maatschappelijke problemen in ons land oplossen", zo luidt de ondubbelzinnige verkiezingsbelofte van de PvdA. Aan de vooravond van het debat belooft fractievoorzitter Mariëtte Hamer dat de PvdA definitief zijn "mind gaat opmaken" over de JSF-straaljager. Even later schrijft haar partij met coalitiepartners in de achterkamertjes een motie die een kabinetscrisis voorkomt maar weinig duidelijkheid schept: wel investeren, maar nog even niet kopen. "Onnavolgbaar gezwets om een gênante draai af te dekken", zo noemt SP-fractie-voorzitter Agnes Kant de motie. "De PvdA beweert dat uitstel is afgedwongen, maar geeft in feite gewoon groen licht om verder te gaan." Ondertussen beweert Chili al een halfjaar geleden achttien 'afgedankte' Nederlandse F-16s te hebben gekocht, voor 207 miljoen euro. Defensie spreekt tegen dat de koop al rond is en iets met de eventuele aankoop van JSFs te maken heeft.

Foto Jaco Klamer/ Hollandse Hoogte

Onderzoek kredietcrisis

Nu ook andere partijen hebben ingestemd met een parlementair onderzoek naar de kredietcrisis, vindt fractievoorzitter Agnes Kant dat de SP die kar best mag trekken. "We zijn de grootste oppositiefractie, de derde partij van het land en we hebben genoeg capabele mensen." In de Telegraaf oppert ze SP-woordvoerder Financiën Ewout Irrgang als goede kandidaat om het onderzoek te leiden. Het onderzoek zal gaan

over de aanloop tot de crisis en het overheidsingrijpen bij ABN Amro en Fortis. Kant benadrukt het belang van grondig onderzoek. "Sommige partijen denken dat het een uitvoeringsfout is, terwijl wij ervan overtuigd zijn dat de crisis een gevolg is van een systeem dat niet deugt."

Piraten

Piraterij is weer aan de orde van de dag. Volkskrant-journalist Rolf Bos trekt in z'n rubriek Kort Afrikaans een interessante vergelijking met 1816, toen 'Barbarijse piraten' ook al de gemoederen bezig hielden. De Nederlanders namen, geholpen door de jonge Amerikaanse natie, het voortouw in de vergelding en schoten gaten in het bolwerk van de Dey die de Middellandse Zee terroriseerde. Doel van de actie, aangevoerd door vice-admiraal Theodorus van de Capellen, was slaven te bevrijden van de islamitische piraten. Bos legt fijntjes de vinger op de zere plek: eigen kapers als Piet Hein worden bezongen en Nederland was ook niet vies van slaven drijven. 'Maar de ene slaaf (blank, christelijk) was nu eenmaal de andere (zwart) niet.'

Foto: F. Eveleens

Kunst met een kleine k

De Brabantse Statenvergadering heeft unaniem een SP-initiatiefvoorstel overgenomen om de jeugd op praktische wijze met kunst in aanraking te laten komen. "Ik denk dat er nog nergens zo'n initiatief is genomen", zegt Statenlid Marijke Kamphorst, die het plan indiende. Doel is om scholieren

meer te interesseren in kunst. Kamphorst heeft scholen en musea betrokken in het voorstel. De provincie gaat jaarlijks een wedstrijd onder Brabantse middelbare scholen uitschrijven, waarin leerlingen kunstwerken moeten maken met een aan een museum gelinkt thema. De klas van de winnaar krijgt 5.000 euro voor een cultureel reisje. Uit recent onderzoek in de provincie is gebleken dat Brabantse jongeren museumbezoek over het algemeen saai vinden. "Dat was voor ons aanleiding om na te denken over hoe dat anders kan."

Foto: T van Dobbenburgh /sxc.hu

Grabbelen in de pennenbak

Idiotie salarissen bij ING, criminele praktijken bij Rochdale en een excessieve gouden handdruk voor een Aedes-voorzitter waarvan zelfs andere corporaties 'walgen': graaiend Nederland heeft niet stilgezeten de afgelopen tijd. Maar ook de sub-top blijft nogal eens lange vingers te hebben. Uit onderzoek van PricewaterhouseCoopers blijkt dat een kwart van de bedrijfsboeven uit hogere managers bestaat. 'De mythe dat tijdelijke, niet loyale werknemers het vaakst bedrijfseigendommen jatten, kan de papierversnipperaar in', schrijft tijdschrift Carp naar aanleiding van het ietwat gedateerde PWC-onderzoek

Graffiti

Palestijnse 'klaagmuur'

De muur die Israël bouwt om de Westelijke Jordaanoever wordt sinds kort opgesierd door persoonlijke berichten. Voor 20 euro kan een boodschap worden doorgegeven via sendamessage.nl. Nabij Ramallah wordt de tekst door een lokale medewerker op de muur gespoten. De opdrachtgever ontvangt een foto. De opbrengst gaat naar diverse kleinschalige projecten in Palestina. Als speciale activiteit wordt momenteel een open brief van de Zuid-Afrikaanse activist Farid Esack op de muur gesprayd. Het schrijfsel van bijna 2.000 woorden beslaat maar liefst 2,5 kilometer, waarmee het de langste open brief ter wereld is. Inmiddels hebben al 8.000 mensen hun boodschap op de muur achtergelaten. Het door ICCO gesteunde project is een idee van schrijver Justus van Oel, die in 2004 de bezette gebieden bezocht. "Ik was geschokt door wat ik aantrof, en door alles wat ik niet wist, of niet had willen weten."

Foto Dieter Telemans / Hollandse Hoogte

onder 5400 bedrijven in 40 landen. Die schetst een duidelijk profiel van de 'roofkip': man, langer dan twee jaar in dienst, risiconemer, extravert en carrièregericht. Wereldwijd schat het accountantsbureau de gemelde schade van gestolen pennen en blocnotes op 3,2 miljard euro.

Foto: sxc.hu

SP-wethouder Nijmegen afgetreden

Op 23 april is Peter Lucassen afgetreden als wethouder voor de SP in Nijmegen. Zijn aftreden was het gevolg van een turbulente raadsvergadering waarin gediscussieerd werd over problemen bij de Schouburg. De interim-directeur van de Schouburg bleek jarenlang meer te verdienen dan gedacht werd en had bovendien gelogen over zijn arbeidsverleden. Als wethouder Financiën was

Lucassen namens de gemeente aandeelhouder van de Schouburg, en daarom politiek verantwoordelijk. Hij was echter niet degene die de directeur aangesteld heeft. Bovendien heeft hij gebrekkige informatie gekregen van de Raad van Commissarissen toen hij naar de beloningen van de directeur vroeg. Bij zijn aftreden vertelde hij dat hij graag de klus af had willen maken. Tijdens het debat in de gemeenteraad bleek het niet meer alleen om de inhoud te gaan, maar ook steeds meer om zijn persoon. Lucassen vond het daarom voor hem en het gemeentebestuur beter om ruimte te creëren voor een nieuwe start.

Helden op YouTube

De afgelopen tijd scoorden weer heel wat onwaarschijnlijke helden een hit op de website YouTube. Naast *Britain's got talent*-deelnemer zangeres Susan Boyle, die eigenhandig de oppervlakkige beeldcultuur om zeep weet te helpen met haar gouden stem, is er bijvoorbeeld de 71-jarige Barbara Warnsley. De Engelse 'internet-oma' geeft wekelijks in korte filmpjes praktische tips om geld te besparen en bewuster te leven. Mede dankzij de kredietcrisis is ze uitgegroeid tot een regelrechte knaller. Het populairste filmpje van de 'Green Granny' is al bijna 240 duizend keer bekeken. Warnsley, die gesteund wordt door Oxfam, legt erin uit wat je kunt doen met oud brood of kleren die klaar lijken om weggegooid te worden.

Industrie kan schoner

De uitstoot van vervuilende bedrijven in de Rijnmond kan met 80 procent omlaag, milieuv vergunningen zijn niet op orde en de provincie werkt te traag. Dat zijn de belangrijkste conclusies uit het SP-rapport 'Industrie kan vijf keer schoner'. Zeker zes grote bedrijven – waaronder Shell, Esso en BP – voldoen niet aan de Europese richtlijnen om vervuiling terug te dringen. SP-Statelid in Zuid-Holland Wiel Senden: "Het onderzoek laat zien dat er een enorme milieuwinst kan worden geboekt door de vergunningen op orde te brengen." Door laat optreden van de Provincie werken acht van de dertien onderzochte 'grootvervuilers' met verouderde milieuv vergunningen. De SP wil dat de vergunningen zo snel mogelijk worden aangepast. "Het is onacceptabel dat de bevolking onnodig lang te maken heeft met een veel te hoge uitstoot."

Foto: Ruth Livingstone

Europa

Brusselse bemoeizucht

Het AD bericht medio april van een typisch staaltje Brusselse bemoeizucht: ruim 110 Amsterdamse ex-gedetineerden dreigen hun baan in een fietsenstalling te verliezen, omdat het werk niet aan de Europese aanbestedingsregels voldoet. Particuliere bedrijven moeten de taken van de ex-gevangenen kunnen overnemen. Belachelijk, vindt Dennis de Jong, Europees lijsttrekker voor de SP: "Dit werkproject biedt ex-gedetineerden een houvast in de risicovolle tijd net na de gevangenisstraf. Daar moet Neelie Kroes van afblijven." Rotterdamer De Jong ziet in het Amsterdamse project zelfs een schoolvoorbeeld voor andere gemeenten.

Foto: Hollandse Hoogte

Deze baby wordt u aangeboden door...

Na de ambulancezorg dreigt nu ook de verloskunde in de uitverkoop te gaan, waarschuwt de organisatie van verloskundi-

gen (KNOV). In een brandbrief schrijft het KNOV dat de Nederlandse Zorgautoriteit stappen in die richting wil nemen. SP-Kamerlid Marianne Langkamp is bezorgd: "Er is bij de Zorgautoriteit sprake van een blind geloof in marktwerking in de zorg. Ik ben ervan overtuigd dat de meeste verloskundigen er heel anders over denken." Daarom roept ze de minister op om behalve naar het advies van de Zorgautoriteit vooral ook naar de stem van de verloskundigen te luisteren. Het KNOV is zeer kritisch over vrije prijsstelling en vreest dat dit ten

koste gaat van de basiszorg aan moeder en kind. "Zeventig procent van alle zwangere vrouwen heeft de wens thuis te bevallen. Het is een slechte zaak als zwangere vrouwen deze mogelijkheid bij voorbaat ontnomen wordt."

Gustavo Huerta

Stakingen online

Een spontane wegloopactie van Leidse *vollers* (een uitgestorven beroep in de textielnijverheid) in 1372 wordt gezien als de eerste staking in Nederland. *Opruyers* en *quaetwilligen* in deze beroepstak organiseerden sindsdien regelmatig een *utganc* met loonsverhoging als inzet. In 1616 leidde een staking van lakenbereiders tot een loonsverhoging naar 15 stuivers. Het eerste bedrijf dat te maken kreeg met stakers was de VOC. Mitterijen waren namelijk niet alleen het gevolg van hebzucht, zeelieden kwamen regelmatig in opstand wegens gebrekkig rantsoen en arbeidsomstandigheden en werkplekken die *onbequam ende vuyl* waren. Al deze feiten zijn na te lezen in de nieuwe stakingendatabase van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (iisg.nl/stakingen). Die is te doorzoeken op bijvoorbeeld beroep, plaats en duur. Dan blijkt bijvoorbeeld dat 2008 met 26 stakingen niet uniek was, maar dat het aantal van 148 duizend 'staakdagen' wél fors hoger lag dan het jaar daarvoor. De database is deels gebaseerd op het boek 'Werknemers in Actie' van Sjaak van der Velden.

Het spijt me best wel, zeg maar

"Als ik de schijn heb gewekt afbreuk te willen doen aan deze democratische kernwaarden, dan spijt me dat zeer." Met deze woorden doet PvdA-burgemeester Aleid Wolfsen een knieval naar de burgers van Utrecht voor het tegenhouden van een artikel over zijn woonvergoeding van 17.000 euro. De plaatselijke SP is niet onder de indruk. 'Wolfsen zegt hier namelijk niet dat het hem spijt dat hij afbreuk heeft gedaan aan de persvrijheid, maar alleen dat hij het jammer vindt dat de schijn gewekt is. De burgemeester suggereert daarmee dat hij eigenlijk slachtoffer is van een misverstand', blogt SP-raadslid Chris Baerveldt. 'Dat is onzin, want hij heeft toch echt zelf gemaild, gebeld en gescholden om het artikel maar uit Ons Utrecht te krijgen.' Een motie voor een raadsonderzoek is afgewezen. Het nieuwe college lijkt tevreden met Wolfens mea culpa en zijn plechtige belofte geen hoofdredacteurs of uitgevers meer te bellen als hij lucht krijgt van hem onwelgevallige stukken.

Foto: Zsuzsanna Kilián / sxc.hu

Jules Iding

SP'er Boss van Oss

Na het Orakel van Oss en de Tovenaar uit Oss is er nu ook de Boss van Oss. Deze ranglijst, opgesteld door het Brabants Dagblad en de Universiteit van Tilburg, wordt aangevoerd door SP-wethouder Jules Iding. Hij werd in 1995 de eerste SP-wethouder van Nederland. Iding voelt zich nog wat ongemakkelijk in de rol van 'Osse boss'. "Ik heb nooit baas willen worden. Dat heb ik ruim 60 jaar kunnen volhouden." Aanvankelijk vond Iding de verkiezing "maar niks" maar de reacties hebben z'n mening veranderd. "De grote Osse SP-aanhang is er stiekem trots op dat wij hullie, die ons liever zagen gaan dan komen, verslagen hebben." Iding ziet de titel vooral als erkenning voor het werk dat de SP sinds 1976 in Oss heeft verricht. "Het betekent dat de SP een factor van betekenis is geworden." Dat lijkt de oppositie ook door te hebben, daags na de uitverkiezing werd voor de grap een zaag tegen de poten van een stoel in Idings kantoor gezet.

Foto: Archief SP

Meesterzet?

Maanlandschappen zo ver het oog reikt, depressiviteit onder bewoners van dorpen die moeten verdwijnen en een bruinkool-elektriciteitscentrale met een jaarlijkse CO₂-emissie van 25 Megaton (een achtste van de totale jaarlijkse emissies in Nederland). Dat troffen

SP-Kamerlid Paulus Jansen en de Gelderse Statenleden Agnes Lewe en Alex Mink aan in de Lausitz, een streek in het uiterste oosten van Duitsland. Al ruim een eeuw is het gebied het middelpunt is van de Duitse bruinkoolwinning. Zowel de dagbouw mijnen als de elektriciteitscentrales die op de bruinkool draaien zijn eigendom van Vattenfall, het Zweedse

Paulus Jansen

bedrijf dat NUON wil overnemen en naar eigen zeggen 'de schoonste elektriciteitsproducent van Europa' wil worden. Voorlopig investeert Vattenfall nog in extra bruinkoolstroom, zo ervoer het SP-drietal. Paulus Jansen: "We spraken twee aardige heren van Vattenfall Europe, die vertelden dat het bedrijf bezig is om nieuwe concessies te verwerven die voldoende zijn om tot 2050, 2060 door te gaan met de stroomproductie uit bruinkool. Daarnaast wil Vattenfall zijn activiteiten op het gebied van kernenergie flink uitbreiden en tenslotte hebben ze ambitieuze plannen op het gebied van duurzame energie." Volgens Jansen lijkt Vattenfall sprekend op de andere grote energiebedrijven, zoals RWE. "Ze zijn zeker bezig om hun bedrijfsvoering voortdurend te verbeteren en investeren daarnaast ook in milieumaatregelen. Meestal trouwens omdat ze daartoe wettelijk verplicht worden. Maar na dit werkbezoek snap ik nóg veel minder van de stelling van PvdA-Kamerlid Samsom, dat de verkoop van Essent aan het smerige RWE onverantwoord is, maar de verkoop van NUON aan het schone Vattenfall een strategische meesterzet."

Foto: Govert de Roos

Sharon Gesthuizen

“Zelfstandigen durven in een droom te geloven”

Ze studeerde rechten en Engels, maar vond pas echt haar draai op de kunstacademie en als zelfstandig kunstenaar. In de Tweede Kamer maakt Sharon Gesthuizen zich sterk voor kleine ondernemers, en ze staat naast de postbodes van TNT op de barricaden. “Ik heb er ontzettend veel bewondering voor dat ze ondanks bedreiging en intimidatie opkomen voor een fatsoenlijk loon.”

“Ik ben rechten gaan studeren omdat ik iets wilde met mijn ideeën over een rechtvaardige samenleving. De studie viel erg tegen, er waren wat mij betreft erg weinig raakvlakken met de maatschappij. Ik had het gevoel aansluiting te missen bij de wereld om me heen. Ik dacht bijvoorbeeld: als er zoveel zwervers op straat zijn, waarom hebben we het daar niet over in college? Ik kon toen de SP'ers van het eerste uur zo goed begrijpen, die het zonde vonden om op school te zitten als je buiten de wereld moest veranderen.

Op de kunstacademie kwam ik in een warm bad. De docenten waren bevlogen, de studenten heel erg gemotiveerd en ze wilden echt iets. Vrije Kunsten is ook geen studie die je half kan doen. Als een kameel in de woestijn die eindelijk bij een oase aankomt, zoog ik alles op. Ik kon doen wat ik al sinds de middelbare school wilde: mijn eigen gedachten en ideeën uitwerken en verhalen vertellen.”

Wat voor verhalen?

“Een van mijn eerste performances ging over subculturen. Ik kleepte me eerst uit en trok vervolgens een mannenpak aan, maar helemaal verkeerd: blouse aan mijn benen, jasje achterstevoren. Met een pak geef je aan tot en bepaalde groep te horen. Als je in een nieuwe groep komt en je kent

de gebruiken niet, valt dat heel erg op. Ik wilde laten zien wat een belachelijke en ook pijnlijke situaties het kan opleveren als je dan probeert je te conformeren. Ik wil als artiest iets overdragen aan mensen. Performance is voor mij het meest geschikte medium omdat ik denk dat je altijd alleen maar jezelf kunt geven. Dat is wat optreden bij uitstek is: jezelf geven. En ik heb creativiteit nodig om me te realiseren dat wat ik doe ertoe doet.”

Wanneer ontwaakte jouw politiek bewustzijn?

“Ik was elf toen mijn vader zijn werk verloor. Hij was al heel jong in de scheepsbouw gaan werken en toen in de jaren tachtig de massa-ontslagen vielen stond hij na 38 jaar trouwe dienst op straat. Zonder diploma en met het gevoel zomaar opzij te zijn geschoven. Ik was nog heel jong, maar zag wel wat dat met hem deed. Werk is de rode draad in het leven van mensen. Je doet iets, je maakt iets. Toen ik een aantal jaar later uit mijn beschermde omgeving op de middelbare school terechtkwam werd mijn wereld groter. Ik realiseerde me hoeveel verschillen in rijkdom en achtergrond er bestaan. En dat niet alle verschillen gelijkgetrokken hoeven worden, maar wel dat iedereen kansen verdient. Ik denk dat toen de bodem voor het socialisme is gelegd.

Ik ben politiek actief geworden in de tijd dat ik op de Kunstacademie zat in

Arnhem. In 2002 werd ik bestuurslid van de Landelijke Studentenvakbond. Dat was het jaar dat we ons verzetten tegen de onderwijshervormingen van het kabinet (onder meer collegegeldverhoging, selectie aan de poort en het niet langer financieren van een tweede studie – red.). We hebben toen bij een aantal partijen in de Kamer steun gezocht. Dat was heel veel bellen en mailen, soms kwam er nooit een reactie. De SP daarentegen reageerde wel en ondersteunde acties in woord en daad. Nog een voorbeeld: toen in 2004 de commissie-Dijkstal vond dat de ministers-salarissen te laag waren, waar de SP het helemaal niet mee eens was, heb ik op een aantal politieke websites gezocht naar wat andere linkse partijen vonden. Wat me echt tegenviel was dat de site van Groen-Links nauwelijks werd bijgehouden.

Ik werd lid, ging Tribunes bezorgen, deed mee aan acties en vanaf dat moment is het snel gegaan. Ik werd raadslid in Haarlem, beleidsmedewerker in de Tweede Kamer en nu voer ik als Kamerlid het woord over onder meer Economische Zaken. Wat me aanspreekt in de SP is dat we van niets iets kunnen maken. We laten niet van tevoren de moed in de schoenen zinken, maar pakken aan. En we realiseren ons dat succes altijd veel werk en toewijding vergt. Nou ja, bijna altijd; af en toe een meevaltje mag ook wel! Hier voel ik me heel erg bij thuis.”

“Waarom zijn drie postbodes goedkoper dan één?”

Hoe wordt een kunstenaar woordvoerder Economische Zaken?

“Ik ben zelf een paar jaar zelfstandig ondernemer geweest. Ik begon als freelance-videomaker en startte later mijn bedrijfje Sciamachie. Ik werkte voor onder meer semi-overheidsinstellingen, kunstenaars en filmmakers. Een zelfstandig ondernemer is per definitie een creatief maar ook een positief mens. Iemand die in een droom durft te geloven. En zo iemand moet alles zelf kunnen: acquisitie, netwerken, onderhandelen met leveranciers, een website bijhouden, administratie voeren, noem maar op. En natuurlijk zijn ambacht uitoefenen. Mijn beleidsterrein gaat voor een groot deel over het midden- en kleinbedrijf: van de zelfstandigen zonder personeel, de zzp'ers, tot bedrijven met 70 man personeel of meer. De meeste ondernemers zijn zo betrokken en zo trots op hun bedrijf! Dat vind ik echt hartverwarmend.”

Waar lopen zelfstandig ondernemers tegenaan?

“Kleine ondernemingen staan op alle terreinen veel zwakker dan de grote bedrijven. Hun onderhandelingspositie met de leveranciers is bijvoorbeeld veel minder sterk. Waar een grote supermarkt prijsverhogingen rustig doorberekent aan de consument, kan de buurtsuper wel inpakken als hij dertig procent bovenop de kaas doet. Een groot probleem is de afwezigheid van huurbescherming voor ondernemers, zo leerde ik toen ik ging buurten in de Amsterdamse Dapperbuurt. Na vijf jaar, de gebruikelijke termijn voor een huurovereenkomst van een winkelpand, kan het zomaar gebeuren dat de huur twee tot drie keer over de kop gaat. Helemaal als een buurt dankzij de inspanningen van de ondernemers bekend komt te staan als klasselocatie gaan hup, de huren omhoog. Net als mensen die een huis huren, zouden ook kleine ondernemers fatsoenlijke huurbescherming moeten krijgen. Renovatie van buurten waar ook kleine ondernemingen zijn gevestigd, leidt bijna altijd tot problemen. Huren exploderen, ondernemers missen inkomsten omdat ze op een waardeloze tijdelijke locatie zitten en de geboden vergoeding voor verhuiskosten is veel te laag. Zo draai je deze

ondernemers de nek om. De kans dat ze na herstructurering van de wijk terug kunnen komen is vaak klein, om dat intussen de huur zo hoog is geworden dat alleen de grote winkelketens het nog kunnen betalen. Daar wordt een winkelstraat echt niet leuker op. Uit onderzoek is gebleken dat het publiek niet de Kalverstraat of de Lijnbaan de leukste plaatsen vindt om te winkelen, maar de straatjes die iets achteraf liggen en waar veel kleine winkeltjes en restaurantjes zijn. Ook na herstructurering van een buurt moeten ondernemers de vruchten kunnen plukken van de tijd en energie die zij in hun zaak en hun buurt hebben gestoken.”

Samen met de postbodes bij TNT Post verzet je je tegen de voorgenomen loonsverlaging van 15 procent. Hoe is zo'n enorme verlaging mogelijk? Doet TNT het zo slecht?

“Er is geen enkele rechtvaardiging. TNT heeft het meer dan aardig gedaan. Het bedrijf heeft minder winst gemaakt dan vorig jaar maar dat heeft vooral te maken met pas opgestarte activiteiten elders. Die loonsverlaging heeft ook niets met de crisis te maken. Het komt omdat het kabinet, als het braafste jongetje van de klas, als eerste in Europa de postmarkt open wil stellen voor andere bedrijven. Zoals Sandd, Selektmail – een dochter van DHL – en VSP. Dat is, jawel, een dochter van TNT Post. Er komen nu drie postbezorgers door de straat in plaats van één, waanzin! Het postvolume neemt af, maar het aantal spelers neemt toe. Snoeien in de loonkosten is de enige optie en dat gebeurt dan ook naar hartelust. Die nieuwe bedrijven betalen hun werknemers een fractie van wat een echte postbode verdient. Nu hebben de vakbonden ingestemd met een ongekend CAO-voorstel, waardoor postbodes honderden euro's per maand inleveren.”

In Nederland hebben we toch het minimumloon?

“Veel postbezorgers van de nieuwe bedrijven zijn zzp'ers die werken op basis van een 'overeenkomst van opdracht' en niet in loondienst. Deze bezorgers verdienen stukloon: ze worden betaald per brief die ze bezorgen. Uit onderzoek van de Arbeidsinspectie is gebleken dat als deze bezorgers in normaal tempo hun werk doen, ze op maximaal zes euro per uur uitkomen. En dan hebben ze nog geen

WW, geen recht op WAO, geen pensioen, geen vakantiegeld en geen doorbetaling bij ziekte. Reuze fijn hoor, de vrijheid van de freelancer!”

TNT is dus eigenlijk slachtoffer van de liberalisering?

“Nou nee. Een open postmarkt stelt ook TNT in staat in andere landen een poot aan de grond te krijgen en daar op dezelfde wijze met werknemers om te gaan als de piraten hier. Sterker nog, dat doen ze in Nederland ook al: VSP is een dochter van TNT. Het had TNT gesierd als ze voor hun mensen waren gaan staan en tegen het kabinet hadden gezegd: dit kan niet. Maar ze profiteren er dus mooi zelf ook van: een hele Europese markt ligt voor hen open en ze hebben tegelijk een excuus om de lonen omlaag te gooien.”

Wat heeft Europa hier nou precies mee te maken?

“De liberalisering van de postmarkt is typisch zo'n voorbeeld van het doorgeschoten marktdenken dat overal ter wereld op zijn retour lijkt, behalve in Brussel. De Europese Commissie heeft besloten dat concurrentie goed is voor de postmarkt: overheden moeten hun postmarkt opengooien voor concurrerende bedrijven en dan zou het minder moeten kosten. Er is nog niemand geweest die mij heeft kunnen uitleggen hoe drie postbodes in een straat goedkoper kan zijn dan eentje. Dat kan maar op één manier: de lonen. Europa liberaliseert zo over de rug van de gewone mensen, postbodes die al jaren hun ronde lopen. En wij zijn weer de eerste in Europa. Net als bij de energiebedrijven: Nederland was ook de eerste om de door Europa verplichte splitsing door te voeren. Nog voordat andere landen daarmee klaar waren, besloot Brussel alweer dat het toch niet nodig is. En nu moeten we stevig actie voeren om te voorkomen dat onze gesplitste bedrijven worden verpatst aan buitenlandse bedrijven – die nog niet gesplitst zijn. Weer een voorbeeld dat men in het buitenland zo nu en dan wel voor eigen bedrijven en werknemers opkomt, terwijl de Nederlandse regering als een braaf schoothondje achter de Europese Commissie aan hobbelt. Zo gaat het ook met de postbodes. Nederland laat z'n eigen postbodes keihard vallen, terwijl in Duitsland een fatsoenlijk minimumloon is afgesproken en in Engeland Royal Mail vrijgesteld blijft van BTW. Andere landen

“Als je online een iPod koopt, wie bezorgt die dan?”

zijn nog veel minder ver. Die komen wél op voor hun mensen, maar Balkenende vindt het blijkbaar wel best dat het mooie beroep van postbode wordt uitgedoed tot een veredelde bijbaan.”

Om hoeveel mensen gaat het eigenlijk?

“De CAO die nu ter discussie staat, betreft 23.000 bezorgers die met zijn allen 5,5 miljard poststukken bezorgen. De nieuwkomers op de markt houden 25.000 mensen aan het werk, grotendeels parttimers. Alles bij elkaar komen zij op ongeveer 4300 fte. Dus het kabinet staat toe dat de rechten van 23.000 postbezorgers op de schroothoop belanden, zodat piraten als Sandd en Selektmail 4300 banen onder minimumloon kunnen zetten.”

Wat doen de vakbonden eraan?

“Die hebben dit onderwerp laten schieten. In december zei de AbvaKabo: ‘Nog even wachten met liberaliseren, want de positie van TNT is nog te onzeker.’ De bond had niet voor het bedrijf, maar voor zijn mensen moeten staan en de liberalisering in zijn geheel moeten bestrijden. Geen idee

waarom ze zich niet strijdbaarder hebben opgesteld.”

Maar de postbodes laten het er niet bij zitten.

“Ik heb ontzettend veel bewondering voor die mensen van het actiecomité, die ondanks de bedreiging en intimidatie durven op te komen voor een fatsoenlijk loon. Zij hebben van TNT te horen gekregen dat als zij collega’s durfden adviseren tegen deze CAO te stemmen, het hun schuld is als er 11.000 mensen op straat komen te staan. Zó ontzettend smerig! Gelukkig hebben de postbodes zich niet laten intimideren en stemden de leden van alle vakbonden, dus AbvaKabo, CNV en de postvakbond BVPP, massaal tegen de loonsverlaging. De postbodes zijn in moeilijke tijden best bereid tot financiële offers. ‘Zet ons maar een paar jaar op de nullijn’, hoor ik vaak. Nou, kom daar maar eens om in andere sectoren! Post ontvangen is een recht, dus is het een publieke zaak. Er zullen altijd werknemers nodig zijn om de post te bezorgen en dat is eerlijk, verantwoordelijk werk waar een normaal loon tegenover moet staan. Dat de post in het digitale tijdperk een aflopende zaak is, geloof ik niet. Oké, bankzaken gaan bijvoorbeeld steeds meer via internet, maar internet genereert ook

postverkeer. Als je online een iPod koopt, wie bezorgt die dan?”

Zijn er verdere acties in het verschiet?

“We willen een rechtszaak gaan voeren over die overeenkomst van opdracht, want volgens ons kan dat niet in de postsector. Er is sprake van een opdracht als een freelancer een klus aanneemt en die uitvoert; en dan is het afgelopen. Er is geen sprake van een gezagsrelatie, de freelancer is vrij de opdracht uit te voeren zoals hij dat wil, wanneer hij dat wil, zolang hij zijn deadline maar haalt. Hij mag het zelfs aan derden uitbesteden. Hiervan is in de praktijk van de postbezorgers geen sprake. Er is wel degelijk een gezagsrelatie, en een bezorger wordt geacht op tijd de post af te leveren. Daar moet de rechter zich maar over uitspreken.”

Tekst Christine de Vos
Foto's Suzanne van de Kerk

Minder Brussel!

Op 4 juni zijn de verkiezingen voor het Europees Parlement. Onder het motto Minder Brussel stelt de SP de mens centraal en bindt de partij de strijd aan met het bureaucratische, verspillende en regelzieke Europa.

Heiligschennis, noemen de Fransen het. Witte met rode wijn vermengen en dat dan rosé noemen. In de EU is het tot nu toe verboden, maar nu wil de Europese Commissie dat mengverbod opheffen. Om de concurrentie met wijnlanden als Zuid-Afrika, Australië en China aan te gaan, moeten de Europese wijnboeren ook het veel goedkopere mix-product op de

markt kunnen zetten. Vindt Brussel. Dit tot woede van de Franse wijnboeren, want zij vrezen dat goedkope ‘nep-rosé’ hun traditionele kwaliteitsproduct van de markt zal drukken. En ook de consumenten zijn boos: 87 procent van de Fransen is tegen het voorstel. Grote concerns zouden Brussel onder druk hebben gezet om de voorschriften voor

rosé-producten te versoepelen, stelde Jean-Jacques Breban van de vakorganisatie voor Provence-wijnen (CIVP) in *Die Welt*. Rode en witte wijn lopen namelijk niet meer zo goed; rosé is daarentegen een groeimarkt.

“Hier zie je precies hoe Europa werkt”, zegt SP-lijsttrekker Dennis de Jong: “Tegen de lobby van grote producenten kunnen de kleinere Franse wijnboeren niet op. De traditionele, ambachtelijke manier van produceren wordt compleet onder de voet gelopen. Je ziet het in Nederland ook. Tijdens gesprekken met het midden- en kleinbedrijf vertelde een bakker me dat hij met twee pagina’s Europese voorschriften

1.6%

NEDERLAND WIL MINDER BRUSSEL

te maken krijgt als hij een doosje bonbons wil uitdelen. Zelfs de lettergrootte op het etiket wordt bepaald door Brussel. Soms is het etiket groter dan het doosje. Absurd.”

Begin vorige maand plakte De Jong in Rotterdam de eerste megaposter met de tekst ‘61,6%. Nederland wil minder Brussel’. Met dat percentage wees de Nederlandse bevolking in 2005 de Europese Grondwet af. De Jong: “We willen de mensen herinneren aan het referendum over de EU-grondwet vier jaar terug. Toen zei men ‘nee’ tegen meer Brussel. Vrijwel alle politieke partijen hebben de kiezer vervolgens in de steek gelaten en toch ingestemd met het Verdrag van Lissabon. Op de kaft na is dat verdrag bijna een kopie van de weggestemde EU-grondwet. Hierover kwam toen géén nieuw referendum. Dat was vooral door toedoen van de PvdA, die een tweede referendum aan de kiezers beloofd had. Ronduit bedrog, want Nederland wil

minder Brussel.” En dat is iets heel anders dan dat Nederland in meerderheid eurofoob zou zijn en uit de Europese Unie zou willen stappen, redeneert de SP-lijsttrekker. “Ik denk dat iedereen in 2005 heel goed beseftte dat de Europese samenwerking tot de jaren negentig best goed liep: door de intensieve samenwerking tussen Frankrijk en Duitsland werd er gezorgd voor meer stabiliteit in Europa en kwamen er geen oorlogen tussen de lidstaten meer voor. En het afschaffen van importtarieven tussen de lidstaten heeft zonder meer tot meer welvaart geleid. Het ging om een positieve vorm van samenwerking tussen gelijkgezinde landen.”

Maar begin jaren negentig veranderde die samenwerking. De interne markt moest verder worden uitgebouwd. ‘Eerlijke concurrentie’ werd het sleutel- en toverwoord. Waar dat toe leidde? Bijvoorbeeld tot het vreemde gegeven dat het Europese Hof van Justitie voorschreef dat vakbon-

den niet langer konden staken in vestigin-

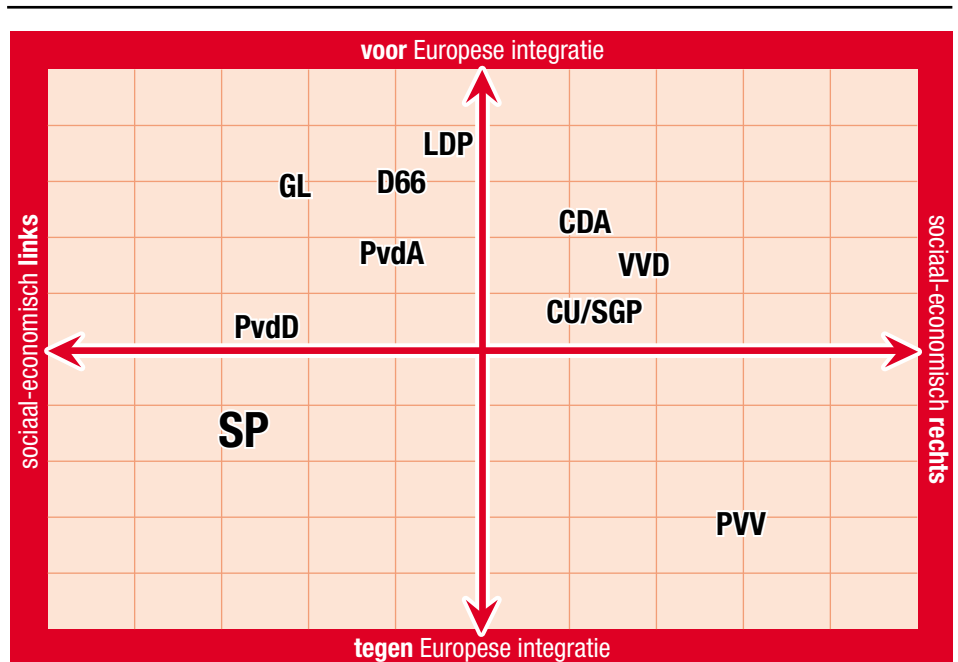
gen van bedrijven uit andere lidstaten, met het kulgargument dat dit de vrijheid van vestiging zou ondermijnen. De Brusselse bemoeienis bleef dus niet bepaald beperkt tot bonbons of rosé. Want intussen is het merendeel van onze wetten gebaseerd op Brussels beleid. En dat heeft niet zelden onbegrijpelijke uitwassen tot gevolg. Zo gooit de EU negentig miljoen euro in de strijd tegen zwaarlijvigheid, door ‘gratis’ fruit voor scholieren te regelen. Opmerkelijk, want de lidstaten zijn zelf de baas als het gaat om volksgezondheid in hun land. Maar Brussel had een trucje. Het fruitplan werd ondergebracht bij ‘landbouw’ en daar gaat Europa toevallig wel over. En dus gaat het plan volgend schooljaar van start. Scholen kunnen overigens niet vrijelijk fruit voor hun leerlingen uitkiezen, want uitsluitend fruit uit EU-landen en hun voormalige koloniën(!) komt in aanmerking. Daarnaast heeft Europa haar oog op de publieke omroep laten vallen. Eurocom-

missaris Kroes wil onderzoeken of activiteiten (bijvoorbeeld op internet) van de omroepen een verstoring van de markt kunnen veroorzaken. Ook over de publieke omroep heeft Brussel niets te zeggen, maar omdat de Europese Commissie het begrip staatssteun opnieuw tegen het licht gaat houden kan Brussel ons beleid wel degelijk in de wielen rijden.

“Samenwerking tussen lidstaten is iets heel anders dan Brussel de baas laten spelen”

En zo gaat dat maar door. Ondanks het feit dat beleidsvelden als ruimtelijke ordening, infrastructuur en huizenmarkt welzeker nationale zaken zijn, probeert de EU zich ook daar mee te bemoeien. Zo stelde de Europese Commissie in 2007 dat een Bodemrichtlijn noodzakelijk is: het zou concurrentievervalsing zijn als een ondernemer in het ene land met strengere eisen voor bodembescherming te maken krijgt dan in het andere. Ook moet essentiële infrastructuur beschermd worden door Europese regels, voor het geval dat meerdere lidstaten hinder zouden ondervinden bij uitval daarvan. Echter, Brussel definieert het begrip ‘infrastructuur’ nogal breed: niet alleen wegen en havens worden bedoeld, maar ook telecom en energienetwerken... De EU rekent tevens de ‘energieprestaties’ van gebouwen tot haar taken. Hoe je in dat opzicht huizen aan de Costa del Sol en in Lapland tegelijkertijd in uniforme regelgeving kunt vangen, is vooralsnog een raadsel.

Kortom: Europa heeft op heel veel terreinen een dikke vinger in de pap. Zo veel macht, dat de steeds verdergaande EU-uitbreiding oostwaarts langzaam maar zeker kan leiden tot druk op de welvaart in de ‘oude’ lidstaten. Immers: Europa verplicht toelating van werknemers uit Oost-Europa, die bereid zijn om voor minder dan het Nederlands minimumloon te werken. Zo bezien leidt de EU-uitbreiding in eerste instantie niet tot een echte welvaartsverbetering in nieuwe lidstaten, maar worden oude lidstaten naar het welvaartsniveau van Oost-Europa geholpen. Europa: hoe groter hoe beter? “We zijn erg voor samenwerking met nieuwe lidstaten, maar dat is iets héél anders dan Brussel de baas laten spelen”, zegt Dennis de Jong. Maar waar de SP voor ‘minder Brussel’

Unieke boodschap

Eind april opende dagblad Trouw met een diagram waarin alle partijen waren gerangschikt volgens twee criteria: meer of minder Europese integratie, en sociaal-economisch links of rechts (zie illustratie). Als enige stond de SP daarin in de hoek van minder Brussel en een sociaal-economisch links beleid. Geen verrassing voor Dennis de Jong. D66 en GroenLinks zijn volgens hem sowieso “eurofiel”. “Maar de grootste draaitol van allemaal is natuurlijk de PvdA. Die partij heeft de afgelopen jaren in het Europees Parlement weinig sociaals voor elkaar weten te krijgen. En nu opeens denkt de PvdA dat we ‘een beter Brussel’ moeten willen en dat we dat ook kunnen bereiken via progressief linkse samenwerking. Maar diezelfde PvdA zit wel in een kabinet dat vermarkting van de publieke sector doorzet op een manier die zelfs van Brussel nog niet had gehoeven.” Evenals de SP neemt ook de PVV afstand van het establishment. “Maar,” zegt De Jong, “die partij denkt dat je een hek om Nederland heen kan zetten. Zij zijn, in tegenstelling tot de SP, eurofoob. Bovendien, de PVV wil minder Brussel behalve als het gaat om de markt: het neoliberale Europa moet van de PVV gewoon voort blijven bestaan.”

pleit, gaat Europa voor andere partijen kennelijk nog lang niet ver genoeg. Eind april wierp de CDA-lijsttrekker Van de Camp zelfs het Eurovisie Songfestival in de verkiezingsstrijd. De christen-democraten pleiten als verklaard “tegenstander van het referendum” voor het afschaffen van televoting en het invoeren van een professionele jury bij het liedjesevenement. “Omdat de CDA-voorman grossiert in dit soort onzinnig voorstellen, heb ik hem publiekelijk ‘flauwekulkampioen’ genoemd.”

“Er kwam geen hond”

Brussel, 26 maart. Bij de ingang van de European Business Summit rijden de geblindeerde limousines af en aan. Voor de jaarlijkse ontmoeting met Europese politici

wilden zakenlieden hun ambities wel tentoonspreiden. Ambities die de euro-commissarissen maar wat graag wilden aanhoren: maar liefst 11 van de 27 bestuurders woonden de Summit bij. Maar bij de SP-inschrijfbalie die ROOD bij de ingang had ingericht, bleef het akelig stil. Niels Jongerius, nummer vier op de SP-lijst, was erbij. “Op deze manier protesteerden we tegen de onzichtbare invloed van lobbyisten op het Europese beleid. Bij onze balie konden lobbyisten bekend maken wie ze zijn en voor wie ze werken. Nou, er kwam dus geen hond. Maar dat verwachtten we al”, aldus Jongerius. Het officiële lobbyregister van de Europese Commissie bevat zo’n 1.200 namen. Maar in werkelijkheid loopt een leger van 15.000 lobbyisten in Brussel de deur plat en probeert de politiek te

beïnvloeden. Dat alles weerhoudt de eurocommissarissen er dus niet van om dat gezelschap ook nog op te zoeken. Dennis de Jong: “Het toont weer eens aan hoe scheef de verhoudingen in Europa zijn. De vakbeweging is al blij als er één EU-commissaris aan haar bijeenkomsten deelneemt.”

Werknemers, maar ook consumenten, kleine spaarders en patiënten zijn heel wat minder in de picture in Brussel. Zij zijn dan ook niet degenen die de vruchten plukken van de vrijheden van Europa, zoals het vrije verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen. Maar slaat de economische crisis toe, dan is de kleine man natuurlijk wél aan de beurt.

Bescherm de slachtoffers van de crisis, herstel van het toezicht op de financiële instellingen en coördinatie van het economisch beleid van de lidstaten; dat zijn dan ook de ingrediënten van het SP-antwoord op de crisis. Dennis de Jong: “Stel de mensen centraal; dat is de kern van ons antwoord. Als je de mensen écht wil beschermen tegen de gevolgen van de crisis, dan moet dat Brusselse stokpaardje dat flexibilisering heet, van de baan. Geef mensen meer zekerheid en stop met praten over versoepeling van het ontslagrecht en het omzetten van vaste in tijdelijke contracten. En geef met name de kleine zelfstandigen eindelijk die leningen waar ze nu al bijna een jaar naar snakken maar die banken vertikken te geven. De ABN is voor 100 procent eigendom van Wouter Bos, maar die bank geeft nog steeds geen leningen aan de kleine zelfstandigen. In plaats daarvan praat onze regering over de Europese Investerings Bank die miljarden heeft gekregen voor dergelijke leningen. Leuk, maar die bank zit niet in Nederland! En het laatste waar de kleine zelfstandige op zit te wachten is bureaucratie. Ook hier weer: minder Brussel. Gewoon doen wat nodig is.”

Aanpak crisis: “Minder Brussel is beter dan hopen op een socialer Brussel”

Bescherming geven en zekerheid bieden kan volgens De Jong ook door van de publieke diensten weer een overheidstaak te maken: “Dat maakt een einde aan de managementcultuur en de bureaucratie in zorg, onderwijs, openbaar vervoer, post en energie. Op al die punten heeft Brussel een slechte staat van dienst. Minder Brussel is dus beter dan hopen op een socialer

Vreselijke verspillingen

De EU heeft dit jaar 133,8 miljard euro te besteden. Elke Nederlander draagt netto 268 euro per jaar bij aan de Europese kas. Een groot deel van dat geld wordt rondgepompt. Een paar voorbeelden.

- Ooit werd de **landbouwsubsidie bedacht om voedselschaarste te voorkomen en boeren een menswaardig bestaan te garanderen. Maar tegenwoordig strijken ook grote bedrijven bergen poen op. Masterfoods – de producent van o.a. Mars, Bounty en M&M – ontving bijvoorbeeld ruim 4,5 miljoen euro. KLM kreeg 50.000 euro, als bijdrage aan landbouwproducten die per vliegtuig Nederlands grondgebied verlaten. Ook sigarettenfabrikant Philip Morris (250.000 euro), DSM (471.000), Shell (142.000) en Bavaria (94.000) vielen ‘in de prijzen’.**
- ‘Kip, het meest veelzijdige stukje vlees.’ Iedereen kent het **deuntje, maar wist u dat de campagne door Brussel wordt betaald? Het Productschap voor Pluimvee en Eieren ontving voor de periode 2007-2009 bijna 3 miljoen euro.**
- Galileo, een **satellietnetwerk voor een Europees navigatiesysteem, kwam in de problemen toen twee jaar geleden een consortium het project verliet. De EU besloot de zaak zelf maar te gaan financieren. Prijskaartje: 10 miljard euro.**
- **Drie weken per maand vergaderen de Europarlementariërs in Brussel, één week in Straatsburg. Geschatte kosten van dat verhuiscircus: een paar honderd miljoen euro per jaar.**
- **Er ligt een enorme wijnplaspas in Europa, maar toch geeft de EU jaarlijks 1,3 miljard euro uit aan subsidies voor wijnproductie. Ondertussen liggen de lidstaten met elkaar in de clinch over onder meer een voorgesteld verbod op toevoeging van suiker aan wijn.**

Brussel.” Beter toezicht op de wereld van het geld is eveneens een Europees SP-speerpunt. “Daar moet je dus niet weer een nieuwe Europese instantie voor gaan oprichten, zoals PvdA en D66 willen”, legt De Jong uit. “Brussel heeft er de afgelopen jaren voor gezorgd dat landen elkaar

gingen beconcurreren om maar zoveel mogelijk financiële instellingen binnen te halen. Dit onder het motto: hoe minder toezicht, hoe aantrekkelijker de vestigingsplaats. Tegelijkertijd eiste Brussel dat het land waar de hoofdvestiging van die instelling is, ook als toezichthouder fungeerde. En dat betekende weer dat ondanks het feit dat Icesave actief was in Nederland, De Nederlandse Bank geen toezicht op die bank mocht houden. Dat moest IJsland doen. Maar dat land wilde juist zoveel mogelijk kapitaal binnenslepen en beperkte het toezicht tot een minimum. En dan is de cirkel rond. We moeten weer terug naar de situatie dat Nederlandse toezichthouders alle financiële instellingen die in ons land actief zijn, kunnen controleren.”

Ook het economisch beleid tussen de lidstaten moet beter op elkaar afgestemd worden, aldus De Jong. De blinde Brusselse fixatie op concurrentie heeft ertoe geleid dat ‘de markt’ van haar anker is losgeslagen. Meer markt – en als gevolg daarvan bijvoorbeeld de uitverkoop van de energiebedrijven – belemmert duurzame, milieuvriendelijke investeringen en innovatie in de economie en zorgt er juist voor dat landen elkaar op dat vlak voor de voeten gaan lopen. “Uiteindelijk kunnen en moeten de lidstaten hier zelf over beslissen. Coördinatie is dus noodzakelijk.”

Dus ook in de aanpak van de economische crisis zou volgens de SP het motto Minder Brussel leidend moeten zijn. Dennis de Jong rekent af met de gevestigde partijen die beweren dat die oplossing ons land naar de afgrond zou leiden. “Ze zijn bang, omdat ze weten dat ze op 4 juni afgerekend gaan worden op hun neoliberale koers. Een koers die ze ook na het duidelijke ‘nee’ tegen de Grondwet niet wijzigden. Omdat ze zelf bang zijn, maken ze de mensen bang. Ik vind dat zielig, want de SP heeft wel degelijk werkbare en haalbare oplossingen. Dat andere partijen daar bang voor zijn, sterkt me alleen maar in mijn overtuiging dat onze visie de juiste is.”

Tekst Rob Janssen
Foto: Bas Stoffelsen

Volg de campagne op:

WWW.MINDERBRUSSEL.NL

Unieke werkplaats

“We moeten laten zien dat het kan!”, riep Agnes Kant toen ze afgelopen najaar de SP-plannen ontvouwde om voorzieningen menselijker te organiseren. De Tribune neemt de uitdaging aan en gaat op zoek naar inspirerende voorbeelden. Deel vier: een kleinschalig alternatief voor de reïntegratie-industrie.

Volop lente, dat is het deze dag in Dordrecht. Echt zo'n dag om lekker buiten te zijn, om in de tuin te werken bijvoorbeeld. Dat is precies wat Wensley en Suen vandaag doen. In de wijk Crabbehof maken de twee medewerkers van Stichting Wijk voor Wijk de tuin van buurtgenote mevrouw Hinkert op orde. Ze hebben er zichtbaar plezier in. Harken, schoffelen, zwerfvuil opruimen, “alles is leuk”, meent Wensley. Hij is een van de langdurig werklozen die deelnemen aan dit bijzondere, wijkgebonden reïntegratieproject.

“We zijn vooral een werkplaats, maar wel een unieke”, zegt Hugo Wemmers, een van de initiatiefnemers van de Stichting Wijk voor Wijk in Dordrecht. Samen met Barbara Saarloos is hij verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van het project, dat in februari 2008 officieel van start ging. “Aboutaleb kwam zelfs kijken”, lacht Wemmers. Er is dan ook veel unieks aan dit project voor langdurig werklozen, zoals

de kleinschaligheid, de binding met de wijk, de intensieve begeleiding en de kwaliteit van de werkomgeving. “Het allerbelangrijkste is dat iedereen kan meedoen. Wij halen de schotten tussen de verschillende doelgroepen weg. Of iemand nu een lichamelijke of verstandelijke beperking heeft, een verslavingsachtergrond of psychische problemen, dat maakt niet uit. Zolang je maar aanspreekbaar bent, geen crimineel bestaan leidt en over enig realiteitsbesef beschikt, kun je hier als medewerker terecht. Kijk, als 's avonds inbreken je hobby is of als je verslaving de overhand heeft, lukt het niet. Een echte antisociale persoonlijkheid redt het evenmin, je kunt hier niet steeds een grote bek opzetten of continu agressief zijn. Je kunt stellen dat we hier werken met zwakkere, maar welwillende mensen.”

Dat er behoefte is aan zulke ‘ontschotting’, bleek al op de openingsdag. “Meteen meldden zich twee mensen met een verstandelijke beperking aan, die hier in de straat wonen. Ze hadden geen zin in een dagbesteding die exclusief voor geestelijk gehandicapten was. Ze zaten liever in een gemengde groep. ‘Want wij zijn geen mongolen’, vonden ze. Ze hadden

gelijk. Het maakt nogal uit of je het syndroom van Down hebt of alleen een lichte verstandelijke beperking.” In de visie van Wemmers is het ook een natuurlijke zaak om mensen met verschillende achtergronden bij elkaar te hebben. “Zoals in een dorp, zo'n mechanisme. Veel van hetzelfde is juist onnatuurlijk. Neem een groep voetbalsupporters, dat werkt negatief groepsgedrag in de hand. Je ziet dat ook veel in de hulpverlening. Zegt er eentje, zodra er een wolkje voor de zon komt: ‘Oh, het gaat regenen hoor’, roepen de anderen dat ook meteen. Iedereen chagrijnig. Dat werkt niet.” Kern van de ontschotting is dat je niet

uitgaat van de beperkingen van mensen, maar dat je kijkt naar wat ze willen en kunnen. “Medewerkers komen hier niet omdat ze iets mankeren, maar omdat ze iets kunnen”, formuleert Wemmers.

Alles zelf opgeknapt

Ook de locatie van Wijk voor Wijk is anders. Via een grote achtertuin beland je in een benedenwoning van een flatgebouw. “Er heeft hier ooit een tandarts gezeten, toen kwam Scouting en daarna werd het een opslag. We hebben alles zelf opgeknapt”, meldt Wemmers trots. Het pand doet dienst als kantoor, overlegruimte en werkplaats. Aan de tafel kan iedereen een plaatsje vinden bij het dagelijkse werkoverleg en natuurlijk voor de lunch. De grote tuin is grond van de woningcorporatie, die het voor het symbolische bedrag van 1 euro per jaar aan de stichting verhuurt. Er

prijkt een schuur, waar medewerkers fietsen repareren en hout kunnen bewerken. In het midden van de tuin zitten de plantjes al in de grond. We zijn hier in de prachtwijk Crabbehof, waar sociale woningbouw overheerst. Omdat de woningen klein zijn, is de doorstroom vrij groot. Wijk voor Wijk werkt voor langdurig werklozen met en zonder persoonsgebonden budget, maar ontvangt voor die laatste groep geen vergoeding. Het is de bedoeling dat zowel de Sociale Dienst als reïntegratiebureaus in de toekomst cliënten aanleveren, dan kan de stichting zelfvoorzienend worden. “Er wonen hier veel mensen die geen GGZ-indicatie hebben, maar wel in hetzelfde schuitje zitten. Ze zijn werkloos, moeilijk bemiddelbaar en niet zomaar geschikt voor regulier werk. Voor hen was er niets. Met Wijk voor Wijk bieden we deze mensen een zinvolle dagbesteding, terwijl we voor iedereen een individueel begeleidingstraject maken. Het mooie is ook dat ze in hun eigen wijk aan de slag gaan. Door hun arbeid gaat die er mooier en schoner uitzien.”

“Soms graven we een terras tevoorschijn”

Dat geldt zeker voor de tuin van mevrouw Hinkert, waar Wensley (58) en Suen (29) aan de slag zijn. Onkruid verwijderen, overvloedige begroeiing snoeien en de boel aanharken. “Het lijkt af en toe wel archeologie”, lacht begeleider Barbara Saarloos. “Dan graven we ergens een terras tevoorschijn. We doen geen hovenierswerk, maar het schoonmaken van de tuin doen we netjes en professioneel.” Saarloos is degene met de groene vingers. “Ik ben verpleegkundige, maar ik heb ook een tijd in een zadenhandel gewerkt. Ik hou van tuinieren, klussen doen. Ik ben erg handig. In dit werk kan ik alles kwijt wat me ligt, want het gaat ook om de begeleiding van de medewerkers. Het is schoffelen-plus, zal ik maar zeggen.” Samen met Wemmers zorgt ze voor de uitvoering van ieders arbeidstrajectplan. “Hugo stelt de plannen op, maar we zorgen allebei voor de begeleiding. Ik wil me ook verder gaan scholen op therapeutisch gebied.” Intussen vult Wensley vrolijk de kruiwagen met tuinafval. “Thuis heb ik mijn tuin betegeld”, vertelt hij, “en bloemen aan de zijkanalen.” Vanaf het eerste uur werkt hij bij Wijk voor Wijk. Voor Suen is het zijn eerste dag. “Nog een beetje wennen”, meent hij, al wiede hij

SAMBAL BIJ ?

het onkruid alsof hij nooit anders gedaan heeft.

Vier handen op een buik

Tijd voor de lunch. Vandaag eten drie van de tien medewerkers mee. Ook Hugo en Barbara en stagiair Jorin zijn van de partij. “Hoe meer mensen, hoe leuker”, lacht Wensley. Lekker eten, dat is wel aan hem besteed. “Ik hou meer van eten dan van koken”, bekent hij, “maar ik kook wel, hoor.” Suen woont alleen, vertelt hij en kookt dus zijn eigen potje. “Niet voor anderen, want ik kook niet goed genoeg.” Voorzichtig lacht hij zijn gouden voortanden bloot, waarin een pistooltje en zijn initialen staan gegraveerd. “Radio luisteren, vooral reggae, maar eigenlijk van alles, ik hou van variatie”, vertelt hij als ik naar zijn bezigheden vraag. Wensley is meer een televisiefan: “GTST volg ik al vanaf de eerste aflevering. Maar ik kijk ook journaal, DWDD en Pauw & Witteman.” Hij heeft het hier prima naar zijn zin. “Ik krijg verantwoordelijkheid, ik kan een bijdrage leveren.” Schilderen, klusjes doen, tuinieren, hij vindt het allemaal leuk. “En ik kan altijd meteen bij Hugo terecht.” Of bij Barbara natuurlijk – maar ja, Hugo kent hij al heel lang, nog van zijn vorige werk. “Vier handen op één buik”, meent Barbara.

“Leven is meer dan werken”

De 27-jarige Gwen heeft het gevoel hier al veel langer te zijn dan een maand. “Zo goed voel ik me hier”, zegt ze. Na jaren les te hebben gegeven aan groep zes en zeven

en steeds vaker onverklaarbaar moe te zijn, kwam twee jaar geleden de officiële diagnose: multi sclerose. “Toen kon ik vertrekken. Ik ben een tijd heel ziek geweest. Via revalidatie heb ik weer wat energie opgebouwd, nu doe ik hier drie halve dagen de administratie. Ik krijg hier weer zelfvertrouwen. Ze laten me in mijn waarde en straffen fouten niet meteen af. Ik was behoorlijk onzeker geworden omdat ik zo vaak opmerkingen kreeg als: ‘Alweer moe?’ ‘Loop eens gewoon.’ Ik geniet nu van wat ik wel kan. Het leuke is dat ik in dit werk ook nog mijn pedagogische kwaliteiten kwijt kan.” Marlon komt ook even kijken, maar heeft geen tijd om mee te lunchen. Hij komt nog maar één dag in de week werken en nu heeft hij ook nog rijles. Wemmers: “Marlon is doorgestroomd naar een baan als servicemonteur. Wij begeleiden hem vooral nog privé, want leven is meer dan werken. Hij moet het ook thuis op de rails hebben.”

Nog een sigaretje in de tuin en dan gaan de medewerkers weer aan de slag. Ze dragen werkkleding met het logo van de stichting. Ook de kruiwagens, bakfietsen en de bestelbus zijn opgesierd met het logo en de naam Wijk voor Wijk. “Zo zijn we direct herkenbaar”, meent Wemmers. “Ik wilde zorgen voor goede arbeidsomstandigheden en goed, professioneel gereedschap. Dat verhoogt de status van het werk, waardoor de medewerkers niet het gevoel hebben maar wat aan te rommelen. Ze leveren professioneel werk voor echte klanten, die ervoor betalen. Zo krijgt iedere medewerker bijvoorbeeld een leren etui mee met een rekenmachine, een portemonnee met wat wisselgeld en een bonnenboekje. Daarmee komen ze

professioneel over.” Zo professioneel, dat sommigen menen dat het hier alleen gaat om lekker goedkope arbeidskrachten. “Ja, dat komt voor”, weet Wemmers. “De praktijk is dat deze mensen maar beperkt mogen bijverdienen. Ze verdienen een vergoeding van 80 eurocent per uur. Daarnaast krijgt iemand die zijn best doet extra geld. Gelijke monniken, gelijke kappen is niet realistisch. Niet iedereen wil zich even hard inspannen. Geld is ook een prikkel.” Klanten met een uitkering betalen € 3,50 per uur, anderen € 7,50. “Wij komen praktisch alleen bij mensen met een uitkering, die onze hulp nodig hebben.”

“Elders ging te veel geld naar stropdassen”

Op kantoor schrijft stagiair Jorin net weer een paar aanvragen voor klussen in. Wijk voor Wijk is ook een officieel leerbedrijf, waar stagiaires welkom zijn. “Het gaat nu lopen met tuinwerk. Voor je het weet, is er een wachtlijst. Wat dat betreft is het balanceren tussen het aantal medewerkers en het aantal klussen.” Jorin zit in zijn laatste jaar van de opleiding SPW. “Er is een open sfeer, waarin iedereen gelijk is. Ik leer hier vooral mensen in hun waarde te laten en niet hiërarchisch opdrachten te geven.” Gaat er dan niets mis hier? Wemmers zal de eerste zijn om toe te geven dat er niet alleen succesverhalen zijn. “Je kunt nu eenmaal niet iedereen helpen. Al doe ik het hier beter dan in de grote welzijnsinstellingen waar ik voorheen werkte”, zegt hij stellig. “Daar ging veel geld naar de ‘stropdassen’, terwijl de arbeidsomstandigheden tekortschoten. Stond ik daar alleen op 15 cliënten. Nu hebben Barbara en ik 2 fte om tien medewerkers te begeleiden. We kunnen nog groeien. Maar wil je het goed doen, dan moet je zorgen voor een intensieve begeleiding en een duidelijke structuur. Bij ons werken medewerkers in kleine groepjes met een begeleider erbij. We bespreken intensief de vorderingen, geven trainingen in sociale vaardigheid en zetten sterk in op de zelfredzaamheid van een ieder. Niet iedereen zal de reguliere arbeidsmarkt op kunnen, maar mensen kunnen wel groeien in hun mogelijkheden.”

Tekst Maja Haanskorf

Foto's Rob Voss

Eurlings' peperdure filebelasting

De kilometerheffing is al bijna 30 jaar voer voor discussie. Eurlings is de tweede verkeersminister die zich eraan waagt. Maar zijn plan deugt niet.

CDA-minister van Verkeer en Waterstaat Camiel Eurlings moest onlangs toegeven dat zijn plan voor de invoering van een kilometerheffing te ambitieus was. Voor vrachtwagens kan het op z'n vroegst in 2014 worden doorgevoerd, personenauto's volgen nog later. Eurlings' plannen lopen vertraging op omdat er een heel nieuw systeem ontwikkeld moet worden. SP-Tweede Kamerlid Emile Roemer hoopt dat dit afstel het begin van het einde voor deze kilometerheffing is: "Er moeten 8 miljoen kastjes ingebouwd worden, zodat alle auto's straks via GPS gevolgd kunnen worden. De opstartkosten worden nu geschat op 4,5 miljard, plus daarna jaarlijks 450 miljoen om het draaiende te houden. Terwijl ook gewoon de kilometerteller gebruikt kan worden!" Voorstanders claimen dat het plan op veel draagvlak kan rekenen, maar eind vorig jaar gaf oud-minister Neelie Kroes in het Nederlands Dagblad toe dat het daaraan juist schort. Ook andere voormalige verkeersministers zeiden problemen te voorzien.

Belangenorganisaties

Belangenorganisaties zijn veelal voor het invoeren van de kilometerheffing, maar stellen verschillende eisen. De ANWB heeft bijvoorbeeld een hele lijst met voorwaarden opgesteld. Zo mag er niet meer belasting opgehaald worden dan nu. Bovendien moeten alle opbrengsten gebruikt worden voor wegen of andere infrastructuur. Ook wil de ANWB dat de

heffing geïnd wordt door een onafhankelijke partij. Werkgeversorganisaties steunen de kabinetsplannen, mits hun kosten voor het wegverkeer niet toene-

Loop naar de pomp!

Automobilisten bij een willekeurig tankstation over Eurlings' plan:

"Interessant idee, maar ik zal er geen kilometer minder om rijden."

"Ligt eraan hoeveel het me straks gaat kosten. Als ik 200 euro minder hoef te betalen, dan ben ik wel voor."

"Slecht plan, de staat gaat ons dan nog meer controleren. Het is mijn eigen verantwoordelijkheid hoeveel ik kilometer ik rij."

"Dus ze willen de auto als grootste melkkoe nog verder uitmelken? Dan ga ik nog meer protesteren tegen deze regering. Het hebben van een auto zou een vastgesteld bedrag moeten kosten, dan weet je tenminste van te voren of je het kan betalen of niet."

men. Roemer verbaast zich niet over deze opstelling van de ondernemers. "Ze steunen de plannen omdat er dan in ieder geval iets gebeurt rondom het fileprobleem. Dat begrijp ik wel, maar dan ga je toch niet zo'n peperduur systeem invoeren! In de toekomst zullen ze waarschijnlijk allemaal afhaken, de gewone mensen weten dat allang."

Desondanks gaat Eurlings door met zijn megalomane plannen. Kijk op www.geenfilebelasting.nl voor Roemers voorstellen om de files te bestrijden, en teken er tegen deze kilometerheffing.

Tekst Jola van Dijk

Foto: Goos van der Veen / Hollandse Hoogte

Dertig jaar discussies en ministers

- **1977:** Introductie van het kilometerheffingsprincipe. Door gebrek aan urgentie volgen tot 1988 geen concrete plannen (Neelie Kroes)
- **Eind jaren '80:** opnieuw discussie over rekeningrijden, maar er is onvoldoende politieke en maatschappelijke steun (Hanja Maij-Weggen)

- **1991-2001:** politieke steun lijkt aanvankelijk voldoende, maar iedere poging om plannen uit te werken stuit op gebrek aan draagvlak (Hanja Maij-Weggen en Anne-Marie Jorritsma)
- **2002:** Door het kabinet-Kok II voorbereide kilometerheffing als vervanging van vaste belastingen strandt met de val van

het kabinet (Tineke Netelenbos)

- **2007:** Presentatie van onhaalbaar plan om een peperduur systeem van kilometerheffing in te voeren, vanaf 2011 voor vrachtwagens en per 2012 voor auto's (Camiel Eurlings)

Gewond maar niet verslagen

Nazorg voor uitgezonden militairen ontoereikend

Steeds vaker worden Nederlandse militairen uitgezonden naar crisisgebieden. Het risico op lichamelijk en psychisch letsel is groot, maar de nazorg is vaak ontoereikend. Veteranen met ernstige trauma's voelen zich door Defensie in de kou gezet.

Op 3 april spelde SP-Tweede Kamerlid Remi Poppe het Draaginsigne Gewonden op bij de Bosnië-veteranen Vincent Heinhuis (37) en Alex Seeger (39). Het insigne is een teken van erkenning voor militairen die lichamelijk en/of psychisch gewond van een uitzending terugkeren.

‘Gewond maar niet verslagen’, zo luidt de tekst van het Draaginsigne Gewonden (DIG). De minister van Defensie kent het toe aan militairen en veteranen die onder oorlogsomstandigheden of tijdens vredesoperaties lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen. Opmerkelijk detail: de slachtoffers dienen het insigne

zelf aan te vragen. Het ministerie oordeelt vervolgens of de gewonden aan alle criteria voldoen. “Om respect en dank moet dus worden gevraagd. Dat is een treurige gang van zaken die snel moet veranderen”, meent Remi Poppe. Hij zet zich in voor een betere wettelijke regeling voor de nazorg aan veteranen. Zo was hij initiatiefnemer van het College Veteranenzaken, een overkoepelende organisatie die als intermediair fungeert tussen organisaties voor veteranen en de politiek. Het is vanwege die betrokkenheid dat Vincent Heinhuis en Alex Seeger aan Poppe vroegen hen het draaginsigne uit te reiken. Dat gebeurde op 3 april in het gebouw van de Tweede Kamer aan het Binnenhof in Den Haag. Poppe: “Hier

werd destijds besloten tot de uitzending van militairen en nu vindt hier de uitreiking van het insigne plaats.” Heinhuis en Seeger hebben in 1994 en 1995 in Bosnië gediend. Ze kwamen dermate getraumatiseerd terug dat ze posttraumatisch stress-syndroom (PTSS) kregen. Een aandoening waarvan je nooit echt geneest. “Het is als leren leven met één been”, zegt Seeger. “Zo’n soort revalidatieproces is het, waarin het dan eens goed gaat en dan weer wat minder. Je moet je beperkingen accepteren.”

Koude kermis

De bijeenkomst gaat niemand in de koude kleren zitten. Het vereist lef om openlijk uit te komen voor de trauma's die je hebt overgehouden aan je militaire missie. Om publiekelijk te vertellen over het traject dat je hebt afgelegd en om dank te betuigen aan je vrouw, kinderen, familie en vrienden. Precies dat doen Heinhuis en Seeger deze derde april in de rooksalon van de oude zaal van de Tweede Kamer.

Ze zijn hier ook om aandacht te vragen voor collega's die zich in dezelfde situatie bevinden. Heinhuis: "We richten ons op de media en op de Tweede Kamer. Militairen die getroffen zijn, komen van een koude kermis thuis. Er moet recht zijn op respect. Als je door uitzending een beschadiging oploopt, hoor je recht te hebben op het draaginsigne zonder dat je dat zelf moet aanvragen. Dat getuigt immers van disrespect." Ook Seeger benadrukt dat betere nazorg nodig is. "Er bestaan te veel regels en het is te bureaucratisch. Dat levert voor mensen met posttraumatisch stress-syndroom veel stress op, terwijl je juist rust nodig hebt. Defensie maakt geen onderscheid tussen fysiek en psychisch letsel." Zo hanteert het ministerie een termijn van twee jaar voor herstel van letsel. Maar bij posttraumatisch stress-syndroom werkt dat niet. Het duurt vaak al jaren voordat de diagnose is gesteld. Door onwetendheid lopen deze mensen dan vaak allerlei regelingen mis, zoals een militair invalidenpensioen. "Of ze moeten keuringen ondergaan, waarbij

ze alles moeten vertellen", zegt advocaat Tanja ten Wolde. "Terwijl ze juist niets willen en kunnen vertellen. Door alle regels is er geen fantasie en creativiteit meer. Maatwerk ontbreekt." Ook nu geeft Heinhuis te kennen alleen in therapie te willen praten over wat hem is overkomen.

Gewonden weggemoffeld

Heinhuis en Seeger hebben het gevoel dat Defensie de gewonden het liefst wegmoffelt. Vooral de slachtoffers van posttraumatisch stress-syndroom. Want als je op de televisie die psychologen over uitgezonden militairen hoort praten gaat het vooral over de 95 procent die niets mankeert, meent Heinhuis. Volgens hem neemt eenderde van de uitgezonden militairen iets mee terug. "Dat varieert van slecht slapen tot concentratieproblemen. Van dit percentage is zo'n 5 procent zwaar getroffen, met een posttraumatisch stress-syndroom, zoals Alex en ik. Voor hen moet er een oplossing komen." Het was Heinhuis die een beroep deed op

Remi Poppe om het insigne uit te reiken. "Ik ben een militair, maar ook een republikein, atheïst en lid van de SP. Dat kan eigenlijk niet samengaan. Als militair was mijn visie dat ik diende voor volk en vaderland, niet voor de koningin. Ik wilde zorgen voor stabiliteit en orde in de wereld." Na zijn missie in Bosnië tekende hij in 2000 weer een contract en in 2004 werd hij uitgezonden naar Irak. "Na drie maanden werd ik naar huis gestuurd, wegens disfunctioneren. Na mijn repatriëring werd dat veranderd in 'op medische gronden'. Pas eind 2005 ben ik in therapie gegaan, tot die tijd dacht ik het zelf wel te redden." Toen bleek ook dat hij zelf overal achteraan moest. "En dat is een probleem, als je zo ver van de wereld bent."

"Alles glipte weg: mijn bedrijf, mijn gezin, mijn eigenwaarde"

Ook bij Seeger kwam de terugslag pas jaren later. "In 1994 zat ik een half jaar bij Dutchbat in Bosnië. Daarna liep mijn contract af en ik wilde weg. Ik ging een jaar naar Amerika en Canada. Terug in Nederland ben ik in de zorg gaan werken. Het sociale gehalte viel me erg tegen en toen dacht ik: dan maar echt de profitsector in. Ten slotte ben ik voor mezelf begonnen, met een delicatessenzaak in Amersfoort. Tot het misging. In 2006 stortte mijn wereld in. Alles glipte weg: mijn bedrijf, mijn gezin, mijn eigenwaarde. Sindsdien zit ik in een lang proces om weer in mijn gezin en in de maatschappij te functioneren. Ik ben er nog niet, maar ik ga het winnen." Tijdens zijn therapie leerde hij Vincent kennen. "Het klikte, we zitten op één lijn." Voor Seeger is deze dag een afsluiting van een donkere periode, die het begin markeert van iets nieuws. "Ik wil aantonen dat ik er weer ben." Heinhuis is van plan een studie te gaan volgen. "Ik wil me nu op de toekomst gaan richten." Beide blijven zich inzetten voor betere nazorg voor veteranen. Samen met Remi Poppe. Hij streeft naar een veteranenwet waarin de nazorg is gegarandeerd, buiten Defensie om. "Veel veteranen willen niets meer met het leger te maken hebben. Op het moment dat een trauma is erkend, moet er civiele zorg komen."

Tekst Maja Haanskorf
Foto Suzanne van de Kerk

DOEN

Foto Ruth Livingstone / sxc.hu

Ander Europa

Hoe democratisch stemmen Nederlandse partijen eigenlijk in het Europees Parlement? Comité Ander Europa onderzocht het en stelde met het oog op de aanstaande verkiezingen de Kieswijzer Europa op. Ander Europa is voortgekomen uit het Comité Grondwet Nee, dat ten tijde van het Grondwetsreferendum van 2005 onder meer opzien baarde door de gevestigde digitale stemadviseurs in twijfel te trekken. De alternatieve referendumwijzer trok een ongekend aantal bezoekers. Recent heeft Ander Europa ook de informatiekant 'Hoezo Europa?' uitgebracht, 'voor iedereen die zich afvraagt wat we aan moeten met Europa.' De kant is gratis verkrijgbaar bij bibliotheken en via www.andereuropa.org. (DdJ)

www.kieswijzereuropa.nl

ZIEN

Foto sanja gjenero / sxc.hu

Permacultuur

Makkelijk winbare fossiele energiebronnen raken uitgeput en de prijzen stijgen. Op termijn lijkt een aanpassing van onze energieconsumptie onvermijdelijk. Grote bedrijven beloven gouden bergen op het gebied van alternatieve energiebronnen, die vaak echter weer nieuwe sociale en milieuproblemen met zich meebrengen. Permacultuur daarentegen stelt iedereen in staat om zélf efficiënt gebruik te maken van vrij beschikbare energie en is gebaseerd op de principes van natuurlijke kringlopen. Kwestie van slim bouwen, maar ook met intelligent tuinieren valt al winst te behalen. Dat kan zelfs op een stads-balkonnetje. Nieuwsgierig? Kijk dan op www.transitiecultuur.nl waar deze documentaire wordt vertoond. (DdJ)

Permacultuur in Nederland
Regie: Miquel Buckinx en Petra Biesta

ZIEN

Entre les Murs

Entre les murs won in mei 2008 onverwachts de Gouden Palm tijdens het filmfestival in Cannes. Nu is de film ook op dvd verkrijgbaar, zodat iedereen een kijkje kan nemen in het klaslokaal van meester Marin. Uiteraard is de film in scène gezet, maar regisseur Cantet heeft er alles aan gedaan om de film zo authentiek mogelijk te laten zijn. De leerlingen worden gespeeld door een complete schoolklas uit Parijs. Bovendien wordt meester Marin gespeeld door François Bégaudeau. Deze voormalige leraar is de auteur van het gelijknamige boek. Zo geeft de film een onbecommentarieerd beeld van de huidige realiteit op middelbare scholen. (Jola van Dijk)

Entre les Murs
Regie: Laurent Cantet

HOREN

Mama Roux

Door Daniël de Jongh

Koninginnedag 2009. 's Ochtends liepen prins Constantijn en zijn eega Laurentien nog polonaise door het Apeldoornse Oranjepark. Geen carnavaleske variant, maar de ironische, swingende versie van Mama Roux: 'Haak jezelf toch onbevreesd aan bezwete lijven! Zwaan kleef maar aan, want we doen de polonaise.' Een uurtje later kwam het nieuws dat een auto op een groep mensen was ingereden. Het leven is grilliger dan een mens kan verzinnen. Was het ongeluk niet gebeurd, dan zou ik het optreden van Mama Roux de gebeurtenis van de dag hebben genoemd. Literaire Nederfolk noemt deze band haar muziekstijl: een eigenzinnig brouwsel waarin jazz, folk, klezmer en een vleugje spot en oubolligheid de boventoonvoeren.

Op de nieuwe cd *Mest en Mist* speelt een keur aan gastmuzikanten mee, waaronder het Groot Apeldoorns Smartlappenkoor. De basis blijft echter de driestemmige zang van Mieke Rous, Caroline Buitenhuis en Tynke Luske, begeleid door de accordeon en piano van Juul Beerda en de contrabas van Erik van Loo. Hoofdstema van deze cd is emigratie in al haar facetten, zij het wel in vervlogen tijden. Zo is er het ontroerende *Alteveer*, een geslaagde bewerking Peter Jones' *Kilkelly* – gebaseerd op de brieven die zijn geëmigreerde overgrootvader in de negentiende eeuw ontving van het thuisfront. Maar ook de harteloze matroos die jonge meisjes de afgrond inlokt wordt bezongen, het verlangen om

te vertrekken en de heimwee. De meeste teksten zijn van de hand van voorvrouw Mieke Rous, die ook enkele klassieke gedichten bewerkte. Zo is het titelnummer *Mest en Mist* oorspronkelijk van P.A. de Génestet.

Mest en Mist
Mama Roux
Coast to Coast

Tekst Jola van Dijk
Foto Karen Veldkamp

“Ik wist dat het beter en linkser kon”

Pol van Rijn uit Groningen is met zijn 14 jaar nog te jong om lid te worden van de SP. Toen hij zich aanmeldde, moest hij zelfs nog een jaar wachten voordat hij lid kon worden van ROOD, jong in de SP. Hij heeft politieke ambities, maar timmert ook aan de weg als acteur.

Waarom werd je lid van ROOD?

“We zijn met groep 8 een keer naar Den Haag geweest. De PvdA-rondleiding was toen zo slecht dat ik wist dat het beter en linkser kon.”

Wat is jouw ROOD-moment?

“Onze acties tegen de 1040-urennorm voor middelbare scholieren. We hadden in Groningen bedacht dat we met een camera scholieren konden interviewen: gewoon vragen wat zij ervan vonden. Dat vind ik wel het mooiste en meest effectieve wat ik tot nu toe gedaan heb.”

Heb je politieke ambities?

“Ik weet nog niet wat ik na de middelbare school wil gaan doen, maar iets binnen de partij lijkt me geweldig. Als ik ooit de kans

zou krijgen om de Tweede Kamer in te gaan, dan zou ik dat zeker doen.”

Wat is je favoriete plek op de wereld?

“Ik ben er nog nooit geweest, maar China fascineert me wel.”

Heb je hobby's?

“Ik doe veel aan toneel. Ik volg lessen en speel in series en reclames, soms verdien ik er ook wat mee.”

In wat voor serie speel je nu?

“Een serie over kinderen die de wereld van de architectuur willen ontdekken. We volgen alle stappen van bouwvakker tot architect. Misschien komt die serie ook op de landelijke televisie!”

Van de kringloop in de drup

In april 2000 ben ik vanuit een thuissituatie gestart bij een kringloopproject, in een uitgeleefde loods. Geweldig mooi, alles vanaf het begin opbouwen. Van 2002 tot 2004 had ik er een WIW-baan. Voor een opvolgende regeling kwam ik niet in aanmerking, wat ik ook probeerde. Een vrijwilligersvergoeding lukte evenmin. Vervolgens werd ik tegen mijn wil op de WSW-wachttijl geplaatst. Sinds april werk ik bij een SW-bedrijf (Sociale Werkvoorziening –red.). Ik koos zelf voor 32 uur per week, dat lukte bij de kringloop wel maar hier trok ik dat niet en ik kwam al snel weer thuis te zitten. Daarop teruggegaan naar 20 uur, maar ik zit nu wel onder het wettelijk minimumloon. Een aanvulling uit de bijstand is dus nodig. Om maar niet over het zeer simpele werk (of het ontbreken daarvan) te spreken. Zo'n 30 jaar terug in de tijd! Wat een afgang! Al mijn inzet is men blijkbaar vergeten. Waarom kon ik niet met een SW-indicatie bij de kringloop blijven? Regels?? Hier wordt echt niemand beter van, alleen maar gestoord. Het is om te huilen.

F. Ralten, Buitenpost

JSF

Het enige wat mij verbaast over het genomen JSF-besluit, is dat er eerst nog twee dagen over gedebatteerd moest worden; terwijl al van tevoren vaststond dat het kabinet er niet op zou gaan vallen.

Henry van Beek, Metslawier

Hartenkreet

Als bijna 88-jarige herinner ik me nog heel goed de NSB, hun krant 'Volk en Vaderland' en de kreet 'Nederland maak schoon je nest, de Joodse invloed is de pest'. Heden ten dage zien wij helaas een wedergeboorte van deze denkwijze. Nu is men niet meer anti-semiet, maar anti-islamiet. En Wilders mag zijn smerige praatjes rondstrooien, net zoals Mussert destijds. Deze zogenaamde vrijheid van meningsuiting is in werkelijkheid

racistische opruiming. Na vele jaren stort men krokodillentranen om de vervolgingsslachtoffers uit de vorige eeuw. Tegelijkertijd is men bezig, nieuwe slachtoffers te creëren. Onze nazaten kunnen dan weer heerlijk krokodillentranen wenen – een fraai vooruitzicht. Laat Wilders dus maar vrij zijn gang gaan.

Mevr. Kho, Amsterdam

Ouderen

Wie helpt de ouder wordende mens? De huisarts converseert per computer. De specialist heeft pas over 14 dagen, 3, 4 of 6 weken tijd voor een afspraak. De ING sluit kleine kantoren (bij een nieuwe naam hoort een nieuw kantoor). Dus niet meer in dorp of kleine stad maar naar een grotere stad. Er zijn weinig handelingen die nog persoonlijk verricht kunnen worden. Minder goed horen, minder goed zien, minder mobiel, wie houdt daar rekening mee?

Corry van der Kolk, Opperdoes

Pensioenfondsen

Ik heb jarenlang pensioenpremies betaald, om voor mijn oude dag te sparen. Nimmer heb ik de intentie gehad om te gaan speculeren op de beurs met mijn opgebouwde pensioen. Had ik dat gewild, dan had ik daar bewust een andere vorm voor gekozen. Ik ben derhalve van mening dat de pensioenfondsen een onrechtmatige daad hebben gepleegd en dat de pensioenspaarders een proefproces zouden moeten beginnen. Hierbij zou de inzet moeten zijn: pensioen opbouwen is sparen voor je pensioen. Dat is heel iets anders dan beleggen en speculeren. De deelnemers aan de pensioenfondsen hadden en hebben de intentie om te sparen voor hun pensioen. Zij hebben nimmer toestemming gegeven voor riskante beleggingen met hun pensioengelden. Als de algemene pensioenwet op dit punt onduidelijk is, zou deze aangepast moeten worden, zodat deelnemers aan pensioenfondsen een garantie krijgen dat hun pensioen opgebouwd en niet vergokt wordt. Wellicht dat hier zelfs een overheids-garantieregeling voor zou moeten gaan gelden.

Cor van der Meij, Arnhem

Wie betaalt de crisis?

In de Tribune van maart wordt de vraag gesteld, wie de crisis moet gaan betalen. Dat is niet zo moeilijk. Degenen die de crisis wereldwijd hebben veroorzaakt. Zij zijn degenen geweest die mensen en bedrijven in de problemen hebben gebracht. Bankdirecteuren die zich verrijken, en regeringen die hier niets tegen deden. Zij zijn er de oorzaak van. Nu de bom is gebarsten, worden de regeringen ineens wakker. Wel erg laat, want er is steeds op gehamerd dat er iets tegen die graaicultuur gedaan moest worden. Maar nee, "dat kunnen ze zelf wel onderling regelen", volgens onze regering. Niet dus. Laat de grote graaiers en de slapende regeringen, de veroorzakers van de crisis, maar opdraaien voor die crisis.

Maayke Jong-Doppen, Breda

Moeite met Theo

Ik heb wat moeite met de strip Theo de Buurtconciërge in de laatste Tribune, omdat daarin een kind meerdere keren geslagen wordt. Over zoiets moet u eigenlijk geen spottende strips maken. Want dat komt echt voor, en is niet iets om de spot mee te drijven.

Aafke Klopman, Leeuwarden

Prik mee:
PRIKBORD@SP.NL

Tweemaal Agnes

Vandaag ontving ik de Tribune van april. Op de omslagfoto zie ik tweemaal Agnes Kant. Zie ik dat verkeerd, wilt u haar tot het kwadraat verheffen of denkt uw photoshoppende vormgever dat ontvangers van de Tribune niet op details letten?

Maarten Legene, Amsterdam

De foto is gemaakt tijdens de nieuwe-ledendag. Agnes Kant zat voor een levensgroot gedrukt exemplaar van een groepsfoto van de SP-Tweede Kamerleden. –red.

Oom Silvio, de vrouwen en de meisjes

Erg netjes was het niet, wat de Italiaanse premier Silvio Berlusconi vorige maand deed tijdens het NAVO-feest in Kehl: voor het oog van de wereldpers koos hij ervoor om eerst een telefoontje te plegen, alvorens gastvrouw **Angela Merkel** te begroeten – die geërgerd op de rode loper stond te wachten. ‘Berlusconi schoffeert Merkel’, kopten de kranten. Maar met wie belde hij eigenlijk? Zijn medewerkers haastten zich te zeggen dat hij de Turkse premier Erdogan aan de lijn had gehad. Maar gezien de onthullingen in de weken daarna valt dat te betwijfelen. Misschien was het wel:

a) **Veronica Lario** (foto), Berlusconi's vrouw, die onlangs via de pers liet weten van hem te willen scheiden. Een van de redenen was het feit dat haar man het verjaardagsfeestje had bezocht van:

b) **Noemi Letizia**, een knap fotomodelletje dat net 18 is geworden. Volgens Veronica kwam haar echtgenoot (72) echter nooit op de verjaardagen van zijn eigen kinderen, toen zij 18 werden. Noemi kreeg trouwens een mooie halsketting van oom Silvio, maar dat was niets vergeleken bij wat de nóg knappere:

c) **Barbara Matera** van hem kreeg: een plek op de kandidatenlijst voor de Europese verkiezingen namens Berlusconi's partij Volk van de Vrijheid. Barbara is actrice en presentatrice en eigenlijk wilde oom Silvio meer van zulke blondines op 'zijn' lijst. Maar dat vond de partijleiding toch te ver gaan. Veronica vond het trouwens ook al niks; al die meiden op de lijst.

Ondanks deze en eerdere schandalen, lijkt Berlusconi's politieke populariteit stabiel.

Tekst Rob Janssen

Foto Hollandse Hoogte

THEO DE BUURTCONGIERGE

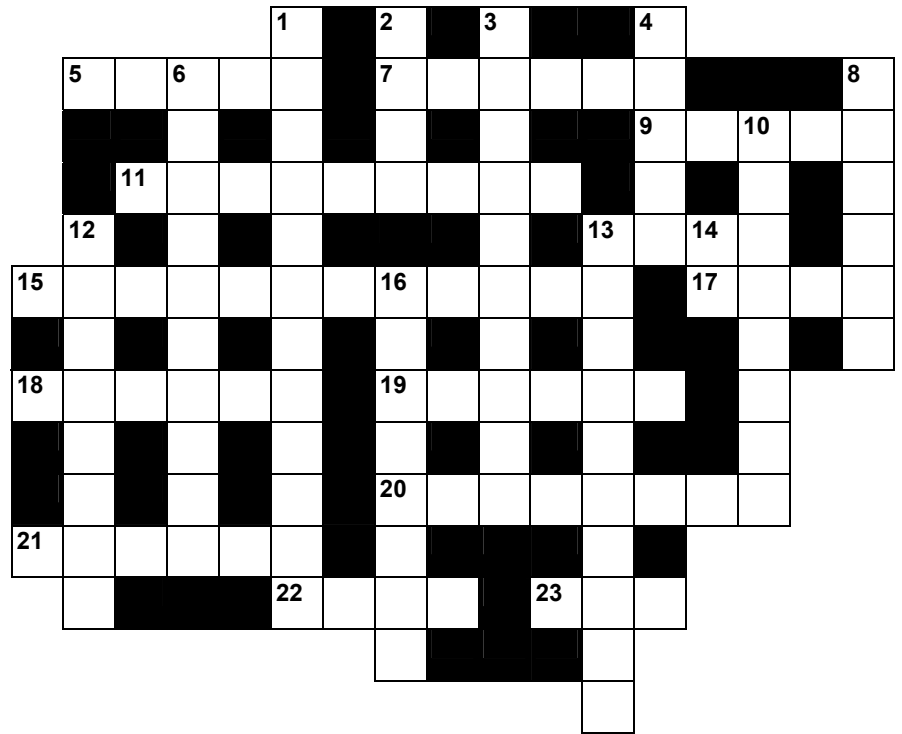

Horizontaal

5 Griekse letter straalt bij de bouwmarkt (5), 7 Zoetzuur voedsel maakt reisesjes (6), 9 Een vuistslag? Bot hoor! (5), 11 Kleingeestig, zo'n dode onderdaan (9), 13 Gewond deel van een brood (4), 15 Aan elkaar kleven is een sociale bezigheid (12, of 5,7), 17 Er heerst tucht onder monniken (4), 18 Zoenen: lekker om op te slapen (6), 19 Zanikende insecten (6), 20 Heeft een trucker die werkt op de snelweg (8), 21 Niet slagen waar het naar beneden gaat (6), 22 Deze zeurende vrouw mekkert wat af (4), 23 Vader lust wel een toetje. (3)

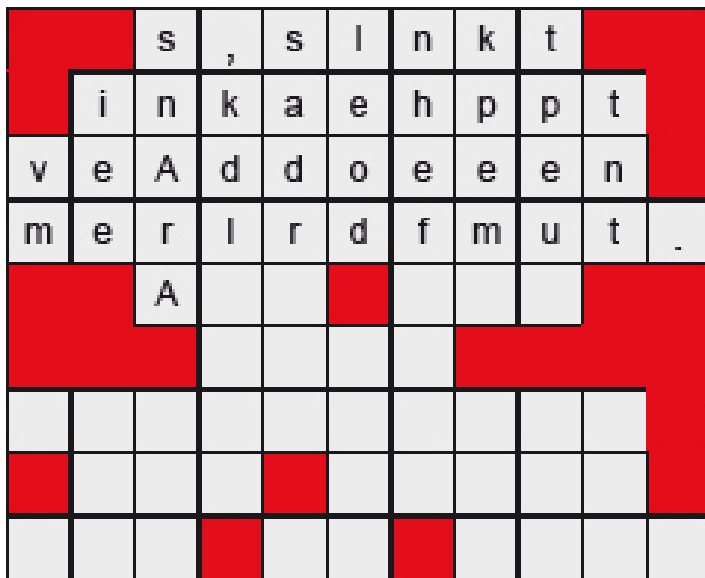
Verticaal

1 Tot 1000 Volt is de stress gering (12), 2 Lengte van tijd is kostbaar (4), 3 Leger des Heils drukt het in oorlogstaal uit (10), 4 Houtsoort uit het Ruhrgebied wordt daar ook gegeten (5), 6 Kapotte huisraad (10), 8 Geesten dolen maar wat rond (6), 10 Op gezette tijden te veel arbeid (8), 12 Kostuum schenkt ná aankoop opnieuw inhoud (8), 13 Zoetwatervis met dubbele identiteit (10), 14 In de omgeving van een omroepstichting (2, ook afk.), 16 Deerniswekkend: eeuwig heil, zonder geld. (8)

MENGLIETTERS

Plaats de in het bovenste deel van het diagram staande, door elkaar gehusselde letters zó in het onderste deel dat een Nederlands spreekwoord ontstaat. De gegeven letters 'vallen' steeds recht naar beneden (in dezelfde kolom). Ook ieder leesteken dient u in een apart vakje te plaatsen. De beginletter is reeds geplaatst.

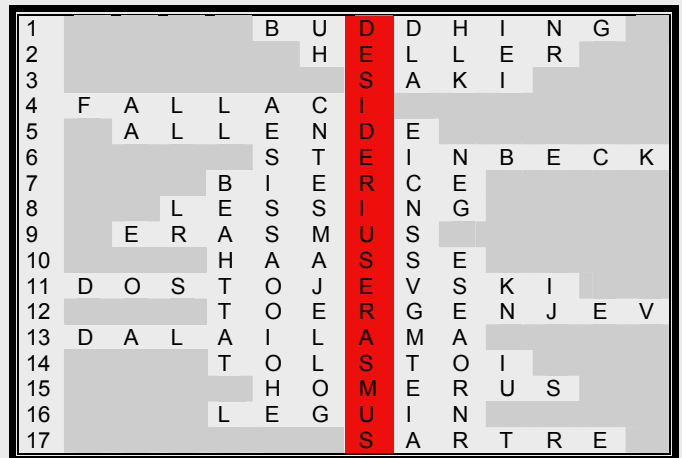

Stuur uw oplossing vóór 29 mei naar de Puzzelredactie van de Tribune, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam of tribunepuzzel@sp.nl.

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

Winnaar van cryptogram april: M. Smallenbroek uit Assen.

OPLOSSING CITATENRAADSEL april 2009

OPLOSSING CRYPTOGRAM april 2009

Horizontaal

5. In de put zitten, 7. Vlooiendoek, 8. Aanvaring, 9. Surfbank, 12. Lot, 13. Tocht, 14. Acht, 17. Onaangepast, 18. Vastnieten.

Verticaal

1. Badplaats, 2. Spookverschijning, 3. Ribbenkast, 4. Stand, 6. Treurspel, 10. Klacht, 11. Topaas, 15. Bever, 16. Baden.

SP

www.sp.nl

“Nederland wil minder Brussel”